

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Opleiding tot leraar voortgezet
onderwijs van de tweede graad
in Gezondheidszorg & Welzijn
voltijd**

Christelijke Hogeschool Windesheim

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Opleiding tot leraar voortgezet
onderwijs van de tweede graad
in Gezondheidszorg & Welzijn
voltijd**

Christelijke Hogeschool Windesheim

CROHO nr. 35388

Hobéon Certificering

Datum

31 maart 2022

Panel

Kernpanel:

Prof. dr. P.J. den Brok, Dr. H. Oolbekkink en Drs. A van Vliet, M. Jurien

Vakpanel:

Drs. J. Bolding, Drs. A van Vliet

Studenten:

M. Jurien en D. van Diggelen

Secretarissen:

Drs. G.W.M.C. Broers en G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	6
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	24
6.	AANBEVELINGEN GENERIEK	25
7.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	28
8.	ALGEMEEN EINDOORDEEL GEZONDHEIDSZORG EN WELZIJN	38
9.	AANBEVELINGEN GEZONDHEIDSZORG EN WELZIJN	39
BIJLAGE I	Scoretabel opleiding tot Leraar vo 2 ^e graad Gezondheidszorg en Welzijn	40
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	41
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	49
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	50

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Christelijke Hogeschool Windesheim
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 28 april 2020
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg & Welzijn
registratienummer croho	35388
domein/sector croho	Pedagogisch Hoger Onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240 EC (Bachelor)
afstudeerrichting	beroepsgericht onderwijs
locatie	Zwolle
varianten	Voltijd; regulier en door middel van afstandsleren. Bijzondere leerwegen (van voltijd): kopopleiding en Teachers College.
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	27 en 28 oktober 2021

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleidingen leraar vo 2e graad die in de voltijdvariant worden aangeboden binnen de resultaatverantwoordelijke eenheid Beroepsonderwijs (RVE BO) van Windesheim leiden studenten op tot tweedegraads leraar Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Technisch Beroepsonderwijs en Gezondheidszorg & Welzijn.

Bij de hbo-bacheloropleiding leraar vo 2^e graad Technisch Beroepsonderwijs heeft in het kader van het experiment leeruitkomsten een aparte visitatie plaatsgevonden in het voorjaar van 2021. Daarvan is een apart beoordelingsrapport opgeleverd.

Bij de hbo-bacheloropleidingen leraar vo 2e graad Nederlands, Frans, Engels, Duits, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde en Biologie, die worden aangeboden binnen de resultaatverantwoordelijke eenheid Algemeen Vormend Onderwijs (RVE AVO) heeft een aparte visitatie plaatsgevonden. Daarover zijn aparte beoordelingsrapporten geschreven.

Alle beoordeelde tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO in de voltijdvariant vertonen een verstrekkende gelijkheid, qua doelstelling, structuur en reikwijdte van de onderwijsleeromgeving, wijze van toetsen en beoordelen, deskundigheid personeel en voorzieningen. Dit maakt het mogelijk op algemeen niveau kwalitatieve uitspraken te doen die dan voor alle onderzochte opleidingen gelden. Alleen daar, waar op het niveau van de individuele opleiding aanleiding is van dit algemeen oordeel af te wijken, wordt daar in de samenvatting melding van gemaakt.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO baseren zich aantoonbaar op de landelijke bekwaamheidseisen en de generieke en vakspecifieke kennisbases en hebben hierover regelmatig contact met vakgenoten en het onderwijswerkveld. Dit gebeurt in overleggen met de beroepsgroep – onder andere in 10voordeleraar-verband en in het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF) – en in overleggen met de tien opleidingsscholen. Via hun eigen netwerken onderhouden de docenten contact met scholen en organisaties/bedrijven over actuele ontwikkelingen in het beroepenveld waarvoor mbo-scholen opleiden en vmbo-scholen leerlingen op voorbereiden.

De opleidingen hebben samen met het werkveld een beroepsbeeld opgesteld. Op basis van dit beroepsbeeld en de bekwaamheidseisen hebben de opleidingen leeruitkomsten geformuleerd die het flexibel opleiden van studenten mogelijk maken. De accenten hierin op de rol van co-creator en brede professional zijn herkenbaar voor alle betrokkenen. Het auditteam ziet kansen in het voornemen van de RVE BO om samen met de RVE AVO en de RVE Pabo te komen tot een gezamenlijk beroepsbeeld met specifieke inkleuringen voor het po, vo en mbo en dat kenmerkend is voor een leraar opgeleid bij Windesheim. Het auditteam beveelt de opleiding aan te bewaken dat het unieke van de 'BO-identiteit' niet verloren gaat of naar de achtergrond verdwijnt.

De opleidingen besteden in het beroepsbeeld en de leeruitkomsten aantoonbaar aandacht aan het ontwikkelen van onderzoekend vermogen. Het expliciteren van eisen aan internationale en interculturele kennis en vaardigheden in de leeruitkomsten behoeft nog aandacht. In het curriculum ziet het auditteam deze aspecten wel terug.

Het auditteam is op grond van bovenstaande punten, waaronder het samen met het werkveld ontwikkelen van een beroepsbeeld en de heldere uitwerking van leeruitkomsten van oordeel dat de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO 'voldoen' aan deze standaard.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De tweedegraads lerarenopleidingen worden verzorgd door enthousiaste, betrokken en deskundige opleiders/docenten, die goed met elkaar samenwerken. RVE BO/de opleidingen zorgen voor voldoende formele en informele professionalisering.

De studenten zijn tevreden over hun docenten: ze zijn benaderbaar, betrokken, deskundig, open en meedenkend.

De opleidingen zorgen met het nieuwe curriculum uit 2017 (C17) voor een sterk op de praktijk gericht onderwijsprogramma. Hierin krijgen de studenten voldoende mogelijkheden de (vakspecifieke) kennis en (vakspecifieke) vaardigheden op een steeds hoger niveau te ontwikkelen en de bekwaamheden en daarvan afgeleide leeruitkomsten aan te tonen. De opleidingen bieden de studenten met de zogenoemde roadmap waarin de studenten zelf kunnen aangeven hoe zij aan de leeruitkomsten willen werken, veel mogelijkheden voor een eigen flexibele leerroute en ruimte voor profilering.

Het ontwikkelen van onderzoekend vermogen heeft in het C17 al een plek. Studenten voeren in professionele leergemeenschappen onderzoek uit naar gemeenschappelijke thema's op en/of samen met de docenten van de scholen. Een werkgroep is bezig met het ontwikkelen van een onderzoekslijn voor alle studiejaar. Het (online) gaan aanbieden van microcursussen over onderzoek, is een goed initiatief met het oog op just-in-time onderwijs.

Het 'werkplekleren' heeft een centrale positie in de opleiding. De tweedegraads lerarenopleidingen van Windesheim werken al vele jaren nauw samen met het werkveld binnen inmiddels tien opleidingsscholen en wensen het aantal partnerscholen nog verder uit te breiden. Het is een goed streven dat uiteindelijk alle voltijdstudenten van de dagopleiding binnen een passende opleidingsschool hun stages lopen. Op elke opleidingsschool is een begeleidingsstructuur opgezet met getrainde werkplekbegeleiders (WPB'ers) en schoolopleiders (SO'ers) en vanuit de opleidingen instituutopleiders (IO'ers). De leerteams van SO'ers en IO'ers trekken binnen de opleidingsscholen samen op en wisselen met elkaar uit over het curriculum. Ook de relatiebeheerders zorgen voor een goede verbinding tussen opleiding en school. Het samen leren en werken op een opleidingsschool acht het auditteam van grote meerwaarde voor de studenten. Ook studenten die niet participeren in één van de opleidingsscholen - vanwege de afstand of omdat zij een werkplek in het onderwijs hebben - krijgen begeleiding van een instituutbegeleider (van Windesheim) en een werkplekbegeleider in de school.

Het is belangrijk dat RVE BO en RVE AVO hebben aangegeven dat zij willen komen tot gezamenlijke leeruitkomsten en tot zelfde eisen aan opdrachten voor het Samen Opleiden-gedeelte van het curriculum, omdat de verschillen voor de betrokkenen op de scholen niet goed te volgen zijn.

In de vakspecifieke leerlijn ontwikkelen de studenten ook de kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om vakinhoudelijk onderwijs te verzorgen.

De opleidingen besteden in het programma voldoende aandacht aan het verzorgen van onderwijs vanuit een intercultureel en internationaal perspectief.

De huisvesting, de generieke en vakspecifieke materiële voorzieningen en de informatievoorziening zijn op orde en werken ondersteunend aan de studie.

Gelet op de hierboven genoemde sterke elementen in het programma en het deskundige docententeam, komt het auditteam tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO van Windesheim.

Standaard 3. Toetsing

De tweedegraads lerarenopleidingen hebben met het 'Onderwijs en Toetskader (OTK) 2019 - 2024' van RVE BO en hun daarvan afgeleide 'Toetsplan' met het daarin opgenomen toetsprogramma, hun toetsstelsel goed op orde. De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier met behulp van gevarieerde toetsvormen of de studenten de beoogde bekwaamheidseisen en daarvan afgeleide leeruitkomsten hebben bereikt. Ook bieden de opleidingen de studenten ruimte voor validering en het op een alternatieve manier bewijzen van leeruitkomsten.

Het auditteam is positief over het alleen nog maar inzetten van examinatoren met BKE bij het beoordelen van eindwerk en het werken onder supervisie van een BKE examiner wanneer een beoordelaar van overige toetsen nog geen BKE heeft. Ook is het auditteam positief over het inzetten van getrainde externe examinatoren.

De brede examencommissie vervult haar borgende rol goed en heeft op haar agenda aandachtspunten staan die het auditteam ook zag, waaronder de borging van de kleine kwaliteit en de breedte in de gegeven feedback. De examencommissie bewaakt dat er jaarlijks kalibratiebijeenkomsten met examinatoren plaatsvinden, waarin zij met elkaar afstemmen over (gegeven) beoordelingen. De brede toetscommissie ondersteunt de examencommissie goed in haar borgende rol en gaat aantoonbaar planmatig te werk.

De kwaliteit van de toetsing in coronatijd is door alle betrokkenen goed bewaakt.

De opleidingen streven naar leergewoontafhankelijke toetsing en hebben de ambitie om samen het toetsen verder door te ontwikkelen naar programmatisch toetsen. Het auditteam ondersteunt het idee om hiervoor een aparte projectgroep op te richten, die de zorgende rol op zich kan nemen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten en met in achtneming van de genoemde (kleinere) aandachtspunten tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO van Windesheim.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken – het dossier van leerwerktraject 4 (de eindstage) en het dossier onderzoekend vermogen – hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwaam tweedegraads leraar. Daarnaast hebben alle afgestudeerde studenten de landelijke kennistoets met minimaal een voldoende afgesloten. Voor LTB bestaat er geen landelijke kennistoets.

Het auditteam beoordeelde alle eindwerken met minimaal een voldoende. (Zie voor de beoordeling per opleiding de vakspecifieke rapporten.)

In de verslagen van het eindonderzoek hebben de studenten aangetoond dat zij op basis van hun verlegenheidsvraag/probleemstelling over het algemeen een duidelijke onderzoeksvraag hebben geformuleerd die zij met behulp van verschillende methoden nader hebben onderzocht en in de eigen praktijk hebben uitgetoetst, of dat zij op basis van gerichte onderzoeksactiviteiten een voor de praktijk bruikbaar beroepsproduct hebben ontwikkeld. Het auditteam beoordeelt de gekozen onderzoeksonderwerpen als relevant voor de betreffende vakken, maar vindt dat de focus wel vaker op vakdidactische onderwerpen zou mogen liggen. In de dossiers behorend bij de eindstage hebben de studenten op basis van bewijzen aangetoond dat zij de beoogde leeruitkomsten hebben gerealiseerd.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn positief over het niveau van de afgestudeerden: het sluit voldoende aan op het niveau waarop zij geacht worden in de beroepspraktijk te functioneren. De tevredenheid van het werkveld blijkt ook uit het feit dat veel studenten al een baan hebben of krijgen aangeboden tijdens hun opleiding op de school waar ze hun leerwerktraject uitvoeren.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande van oordeel dat de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE AVO van Windesheim 'voldoen' aan deze standaard.

Algemene conclusie:

De teams van de opleidingen zorgen er met het sterk op de beroepspraktijk gerichte C17 curriculum samen met de scholen voor dat studenten startbekwaam en voldoende toegerust zijn.

Het auditteam is van oordeel dat alle opleidingen voldoen aan de vier standaarden. Het eindoordeel luidt daarom 'positief' voor alle opleidingen. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve tot het behoud van de accreditatie van de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO van Windesheim

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 31 maart 2022.

3. INLEIDING

Panelsamenstelling:

De audit bij de tweedegraads lerarenopleidingen van de resultaatverantwoordelijke eenheid Beroepsonderwijs (RVE BO) van Windesheim is uitgevoerd binnen het cluster HBO Tweedegraads lerarenopleidingen groep 2.

Zeven van de in totaal tien audits zijn uitgevoerd door panels vanuit Hobéon en drie audits zijn uitgevoerd door panels vanuit NQA. Bij Windesheim voerde Hobéon in dit cluster twee audits uit: een audit bij RVE AVO en een audit bij RVE BO. Voorafgaand aan deze audits hebben NQA en Hobéon met elkaar afgestemd over de opzet van de audits en de samenstelling van de auditpanels. Ook heeft er een vooroverleg plaatsgevonden met alle hoofdvorzitters van Hobéon en NQA over de opzet en uitvoering van de audits en generieke gespreksthema's. Daar waar relevant is er tussentijds gekalibreerd over de bevindingen en gespreksthema's. (Zie hierover verder bijlage II 'Programma, werkwijze en beslisregels.')

Onderstaande rapportage betreft de audit bij de voltijdvarianten van RVE BO op 27 en 28 oktober 2021. De rapportage bestaat uit een generiek rapport over alle aspecten die gelden voor alle tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO en een vakspecifiek rapport per opleiding.

Voor de tweedaagse audit bij RVE BO stelde Hobéon in overleg met de opleidingen een kernpanel samen. Het kernpanel voerde op de eerste auditdag de gesprekken over alle generieke onderwerpen die op al de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO van toepassing waren.

Op de tweede auditdag waren de drie kernpanelleden voorzitter van de audits bij de drie verschillende opleidingen. Bij deze gesprekken voegden zich vakinhoudelijk panelleden met kennis van het betreffend vak/vakken.

De student uit het kernpanel sloot aan bij de opleidingen Algemene Economie, Bedrijfseconomie en Gezondheidszorg & Welzijn. De tweede student sloot bij de opleiding Technisch Beroepsonderwijs en eveneens bij de opleiding Gezondheidszorg & Welzijn. Het kernpanel en de vakpanels werden ondersteund door twee secretarissen vanuit Hobéon. (Zie voor de panelsamenstelling bijlage IV.)

Windesheim domein Bewegen en Educatie

De tweedegraads lerarenopleidingen Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Gezondheidszorg & Welzijn en Technisch Beroepsonderwijs worden aangeboden binnen het domein Bewegen en Educatie van Windesheim. Binnen dit domein vallen ook de tweedegraads lerarenopleidingen Nederlands, Frans, Engels, Duits, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Wiskunde, Natuurkunde, Scheikunde en Biologie die worden verzorgd door RVE AVO. Daarnaast biedt het domein nog een flink aantal andere educatieve opleidingen en opleidingen op het gebied van sport en bewegen aan. Dit betreffen zowel bachelor- als masteropleidingen en een aantal associate degree opleidingen.

RVE BO

De tweedegraads lerarenopleidingen Algemene Economie en Bedrijfseconomie (AE/BE), Gezondheidszorg & Welzijn (GW) en Technisch Beroepsonderwijs (LTB) worden verzorgd door de RVE BO. De opleidingen AE/BE en GW worden aangeboden in een voltijdvariant met daarbinnen verschillende leerwegen. Naast het reguliere vierjarige voltijdtraject via 'dagonderwijs', kunnen studenten kiezen voor een vierjarig traject via afstandsleren, een eenjarige kopopleiding en een vierjarig traject Teachers College. De opleiding LTB wordt aangeboden in een voltijd- en een deeltijdvariant. Ook de kopopleiding en Teachers College zijn bijzondere leerwegen van de voltijdvariant van LTB. Met ingang van 2016 neemt LTB deel aan de flexibilisering deeltijd binnen het experiment leeruitkomsten. In het voorjaar 2021 is de visitatie van de deeltijdvariant van LTB met een positief oordeel van de visitatiecommissie afgerond. De deeltijdvariant is derhalve in deze audit niet meegenomen.

Het percentage studenten dat deelneemt aan de verschillende trajecten is: 43% regulier, 31% afstandsleren (AE/BE, GW), 18% deeltijd (LTB), 7% kopopleiding, 1% Teachers College.

De RVE BO is ook verantwoordelijk voor de nieuwe tweedegraads lerarenopleiding kennismanager en docent Dienstverlening & Producten (D&P) die is gestart in september 2020 en de associate degree (Ad) opleiding Educatief Professionaal Beroepsonderwijs (EPB) die is gestart in september 2021. Beide opleidingen zijn recent door een panel van de NVAO gevisiteerd in het kader van de toets nieuwe opleiding en hoefden derhalve niet meegenomen te worden in de audit in oktober 2021. De Ad opleiding Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs (OTB) is in afbouw en is om deze reden niet meer meegenomen in de audit in oktober 2021.

Teachers College is een bijzondere leerweg van de lerarenopleiding basisonderwijs (Pabo) van Windesheim Zwolle en de tweedegraadslerarenopleidingen (AVO, BO en GL¹) van Windesheim en leidt studenten op tot onderwijsvernieuwer en de leraar van de toekomst. Studenten kiezen na anderhalf jaar in de studie voor i) de route leraar basisonderwijs, ii) de route leraar AVO (inclusief GL) of BO of iii) de route voor het behalen van twee bachelordiploma's voor basisonderwijs en AVO of GL of BO. Ten tijde van de audit zaten er ongeveer 30 studenten in het eerste brede studiejaar. Iets meer studenten kiezen na de Freshman fase (1,5 jaar) voor de pabo-route in de Craftman fase. Aan alle opleidingen van de RVE BO nemen enkele TC-studenten deel.

De kopopleiding is een éénjarig, beroepsvoorbereidend onderwijstraject gericht op studenten met een afgeronde, specifieke vakopleiding in het hoger beroepsonderwijs (hbo) of wetenschappelijk onderwijs (wo). De kop-studenten komen een dag per week naar de opleiding en volgen een leerwerktraject in een school. Relatief veel studenten van de kopopleiding zijn afkomstig uit het economisch werkveld en ook uit het werkveld zorg en welzijn. De coördinatie van deze leerweg valt om deze reden onder de verantwoordelijkheid van de RVE BO.

De tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO hebben te maken met een gevarieerde doelgroep bestaande uit studenten afkomstig van de havo of het mbo en studenten met werkervaring, die instromen als student deeltijd (LTB), afstandsleren (GW, AE/BE) of kopopleiding en daarnaast een baan hebben in de specifieke beroepssector of onbevoegd voor de klas staan in het (v)mbo. De opleidingen beogen alle studenten een persoonlijke, uitdagende, flexibele leerroute te bieden, waarin zij hun werkplek in het onderwijs of inhoudelijke beroepssector kunnen benutten om te leren en die hen voorbereidt op participatie in een inclusieve en duurzame samenleving.

Sinds 2017 leiden de opleidingen van de RVE BO studenten op vanuit een gezamenlijke visie, een gezamenlijk beroepsbeeld en een gemeenschappelijk curriculum: het zogenaamde C17-curriculum. Dit C17-curriculum is eind augustus 2021 één keer volledig doorlopen. De onderwijsprogramma's van de verschillende lerarenopleidingen BO zijn op elkaar en met het werkveld afgestemd. Leeruitkomsten vormen het vertrekpunt voor flexibel onderwijs. Ongeveer tweederde van het curriculum van de bacheloropleidingen wordt gezamenlijk vormgegeven en uitgevoerd.

De opleidingen AE/BE leiden studenten op voor twee werkcontexten: het algemeen vormend onderwijs (avo) en het beroepsgericht onderwijs (bo). De meeste studenten gaan na afstuderen aan het werk in het vmbo en mbo. De opleidingen LTB en GW leiden alleen op voor het bo.

Er zijn meerdere collega's uit RVE BO actief in de lectoraten Windesheim en de opleidingen benutten kennis uit deze lectoraten (en die van andere hogescholen) voor de onderwijsontwikkeling.

¹ GL: Leraar Godsdienst en Levensbeschouwing

Ontwikkelingen sinds de vorige visitaties (2013, 2015 en 2018)

De vorige visitaties bij de tweedegraads lerarenopleidingen Algemene Economie, Bedrijfseconomie, Gezondheidszorg & Welzijn en Technisch Beroepsonderwijs van Windesheim vonden plaats in 2013, 2015 respectievelijk 2018. Alle opleidingen zijn met een overall 'voldoende' beoordeeld. De verschillende auditteams gaven de opleidingen nog een aantal aanbevelingen mee. Voor het generieke deel waren dat o.a. de volgende aanbevelingen:

generiek:

▪ Het is van belang dat de examencommissie de gelegenheid krijgt zich ten volle te concentreren op de uitvoering haar wettelijk taak: het borgen van de kwaliteit van het toetsen & beoordelen. In dat verband beveelt het panel aan de BSA-taken die nu nog bij de examencommissie liggen uit haar takenpakket te halen.
▪ Saneer de nieuwe beoordelingsformulieren. Deze zijn te gedetailleerd.
▪ Zorg dat de (v)mbo-stroom tijdig klaar is en intensiveer samenwerking met Deltion en Landstede.
▪ Afstandsleren: verminder het aantal netwerkmodulen en zet ze, qua planning flexibel in.
▪ Studeerbaarheid: belangrijke aandachtspunten zijn het aantal en de omvang van de leerwerktaken.

In onderstaand rapport (generiek en opleiding) worden bij de verschillende standaarden de bevindingen van het auditteam met betrekking tot de genoemde acties/ontwikkelingen beschreven.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Voor de tweedegraads lerarenopleidingen gelden vanaf 1 augustus 2017 de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheidseisen voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs die zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Op landelijk niveau heeft afstemming plaatsgevonden over deze drie bekwaamheidseisen. De bekwaamheidseisen voldoen ook aan internationale eisen met betrekking tot het niveau (NLQF² 6) en de oriëntatie.

De tweedegraads lerarenopleidingen van de resultaatverantwoordelijke eenheid Beroepsonderwijs (hierna: RVE BO) van Windesheim hebben de nieuwe bekwaamheidseisen en de onderliggende generieke en vakspecifieke kennisbasis uitgewerkt naar leeruitkomsten. (Zie verderop.)

De bekwaamheidseisen gelden ook voor de kopopleiding. Omdat studenten van de kopopleiding reeds een specifieke vakopleiding in het hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs hebben afgerond, voldoen zij aan de vakinhoudelijke bekwaamheidseisen. De kopopleiding richt zich daarom op het realiseren van de vakdidactische en pedagogische bekwaamheidseisen.

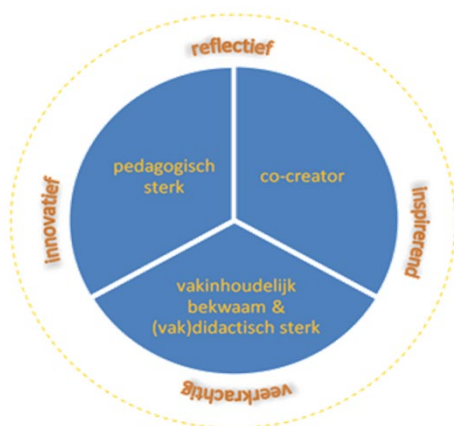
Eigen inkleuring/profilering

Het auditteam heeft geconstateerd dat de lerarenopleidingen van RVE BO zich primair richten op het opleiden van leraren voor het beroepsonderwijs. Aangezien de meeste afstudeerders AE/BE aan het werk gaan in het (v)mbo, zijn ook deze opleidingen bij de RVE BO ondergebracht.

De opleidingen hebben aan de hand van de drie bekwaamheidseisen een nieuw beroepsbeeld voor de (v)mbo docent ontwikkeld met een vertaling daarvan naar leeruitkomsten. Over dit beroepsbeeld en de leeruitkomsten hebben de opleidingen afgestemd met het werkveld: de partnerscholen waarmee ze het samen opleiden vormgeven.

Het beroepsbeeld haakt ook aan bij landelijke publicaties zoals het kwalificatiedossier voor docent mbo en het beroepsbeeld voor de mbo-docent, waarin de specifieke taken van een docent in het beroepsonderwijs worden beschreven. Dat vindt het auditteam een sterk punt. In het beroepsbeeld leggen de opleidingen eigen accenten voor de leraar (v)mbo.

² NLQF: Nederlands Kwalificatie Raamwerk (Qualification Framework)

Het auditteam heeft geconstateerd dat vooral de rol van co-creator specifieke aandacht krijgt:

De leraar beroepsonderwijs moet als co-creator over de grenzen van zijn eigen vakdiscipline of van het onderwijs en het beroepenveld kunnen samenwerken om een beroepsopleiding te creëren die een samenhangend geheel van binnen- en buitenschools leren is en past bij het niveau en de leerbehoeften van de leerling of student.

Het auditteam hoorde hiervan voorbeelden in de gesprekken met docenten en studenten, zoals het zelf uitvoeren van opdrachten bij een bepaald bedrijf of een onderneming en op basis daarvan samen met het bedrijf en/of de school ontwikkelen van lesmateriaal/authentieke opdrachten voor leerlingen/studenten in het (v)mbo.

Ook het accent op het opleiden van studenten tot een brede professional die meer is dan alleen een leraar in zijn eigen vak, zag en hoorde het auditteam terug.

Aan het ontwikkelen van de in het beroepsbeeld genoemde kenmerken besteden de docenten in hun lessen aandacht. (Zie verder standaard 2.)

Het auditteam heeft vernomen dat de RVE BO voornemens is om samen met de RVE Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) en de RVE Pabo van Windesheim te komen tot een gezamenlijk beroepsbeeld van de leraar van Windesheim met waar mogelijk/gewenst een specifieke inkleuring. Het auditteam ziet kansen in deze afstemming maar beveelt de opleiding aan te bewaken dat het unieke van de 'BO-identiteit' niet verloren gaat of naar de achtergrond verdwijnt.

Leeruitkomsten

Zoals al in de inleiding is beschreven hebben de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO te maken met een gevarieerde doelgroep van havisten, mbo'ers tot mensen met werkervaring die al dan niet al werkzaam zijn in het onderwijs. De opleidingen beogen al deze studenten een persoonlijke, uitdagende, flexibele leerroute te bieden en hebben gezamenlijk leeruitkomsten geformuleerd die het vertrekpunt zijn voor flexibel onderwijs en het leveren van maatwerk. Het auditteam is van oordeel dat de opleidingen in de 'Catalogus leeruitkomsten 2021-2022' de algemeen geldende leeruitkomsten en specifieke leeruitkomsten per studierichting helder hebben uitgewerkt. De algemeen geldende leeruitkomsten betreffen het i) Samen Opleiden en ii) leerlijn Beroep. Een voorbeeld voor Samen Opleiden:

- SO.C1.X.21 Leren en opleiden voor een beroep: school en werkveld
De student doet loopbaangesprekken met leerlingen in het (V)MBO, gericht op het ontwikkelen en versterken van loopbaancompetenties. De student zet hierbij professionele gespreksvaardigheden in zoals actief luisteren. De student neemt waar wat het effect is van de wijze waarop hij communiceert en past de communicatie aan op het doel van het gesprek. De student heeft hierbij aandacht voor alle vijf loopbaancompetenties en hij kan een bewuste keuze maken welke competenties meer of minder aandacht krijgen.

(Zie voor de specifieke leeruitkomsten de vakspecifieke rapporten.)

Onderzoek

Zoals al hierboven is vermeld, wensen de opleidingen innovatieve en reflectieve leraren op te leiden. In de hierboven al genoemde catalogus trof het auditteam op verschillende plekken leeruitkomsten aan die betrekking hebben op het ontwikkelen van onderzoeken vermogen. Een passage hieruit:

De docent-in-opleiding zet zijn onderzoekend vermogen in bij de ontwikkeling van een beroepsproduct, waarbij de nadruk ligt op vraagarticulatie en vraagbeantwoording. Je handelt vanuit een zich ontwikkelende onderzoekende houding, waarbij opmerkzaamheid, nieuwsgierigheid, bedachtzaamheid en een kritisch blik het uitgangspunt zijn. Je maakt hierbij gebruik van wetenschappelijk georiënteerde kennis; deels aangereikt en deels zelf gevonden.

Het auditteam is positief over deze uitwerkingen in de leeruitkomsten. Het is duidelijk wat er van de studenten wordt verwacht.

Internationale/interculturele dimensie

Uit de documentatie is gebleken dat de opleidingen het belangrijk vinden om leraren op te leiden vanuit een intercultureel perspectief. De studenten krijgen als leraar in het (v)mbo te maken met een diverse populatie leerlingen en studenten (cultureel, religieus, sociaal-economisch), die met elkaar moeten leren en leven. Daartoe moeten de studenten beschikken over achtergrondkennis, een open houding en pedagogisch-didactische vaardigheden. Ook willen de opleidingen dat de studenten een brede blik krijgen op beroepsonderwijs in het buitenland.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de eisen aan de culturele en internationale kennis en vaardigheden in de leeruitkomsten nog niet zo expliciet is terug te lezen en beveelt de opleidingen aan daar naar te kijken. In het curriculum zag het auditteam deze aspecten wel terug. (Zie standaard 2.)

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO regelmatig afstemmen met andere (educatieve) opleidingen binnen Windesheim, werkveldpartners in de regio en op landelijk niveau met andere lerarenopleidingen over de bekwaamheidseisen, de generieke en vakspecifieke kennisbasis en de uitwerking hiervan naar de generieke en vakspecifieke opleidingsprogramma's.

RVE BO is vertegenwoordigd in het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF) waar de tweedegraads lerarenopleidingen van de verschillende hogescholen met elkaar afstemmen over eisen aan de leraren en actuele ontwikkelingen in het veld.

RVE BO en RVE AVO werken in het concept 'Samen Opleiden' van leraren in een brede regio rondom Zwolle met het werkveld samen in opleidingsscholen waarin per opleidingsschool meerdere partnerscholen zijn geclusterd.

Daarnaast onderhouden (de docenten van) de opleidingen van RVE BO in de driehoek 'lerarenopleidingen – (v)mbo scholen – beroepenveld' via hun eigen netwerken en netwerken van de scholen contact over actuele ontwikkelingen met het beroepenveld van de scholen voor vmbo en mbo. (Zie daarover verder standaard 2.)

Weging en Oordeel: voldoet

De tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO baseren zich aantoonbaar op de landelijke bekwaamheidseisen en de generieke en vakspecifieke kennisbases en hebben hierover regelmatig contact met vakgenoten en het onderwijswerkveld.

De opleidingen hebben samen met het werkveld een beroepsbeeld opgesteld. Op basis van dit beroepsbeeld en de bekwaamheidseisen hebben de opleidingen leeruitkomsten geformuleerd die het flexibel opleiden van studenten mogelijk maken. Het accent op de rol van co-creator en brede professional is herkenbaar voor alle betrokkenen.

Er is aantoonbaar aandacht voor ontwikkelen van onderzoekend vermogen in het beroepsbeeld en de leeruitkomsten. Het expliciteren in de leeruitkomsten van eisen aan internationale en interculturele kennis en vaardigheden behoeft nog aandacht.

Het auditteam is op grond van bovenstaande punten, waaronder het samen met het werkveld ontwikkelen van een beroepsbeeld en de heldere uitwerking van leeruitkomsten van oordeel dat de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO 'voldoen' aan deze standaard.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Inhoud en vormgeving generieke programma

▪ *Koppeling bekwaamheidseisen – programma*

Het ontstaan van de RVE BO en het ontstaan van het beroepsbeeld heeft in 2017 geleid tot een nieuw curriculum C17. Zoals al onder standaard 1 is beschreven hebben de opleidingen de bekwaamheidseisen uit 2017 vertaald naar algemeen geldende leeruitkomsten en specifieke leeruitkomsten per studierichting. Deze leeruitkomsten hebben de opleidingen in het curriculum C17 verbonden aan taakgebieden. Elke module beslaat een taakgebied van de docent. Er zijn zeven taakgebieden geformuleerd voor de major (210 EC). Daarnaast biedt de opleiding een vrije keuze minor (30EC). Voorbeelden van taakgebieden zijn:

- Introductie op het dagelijkse werk van een docent beroepsonderwijs;
- De dagelijkse praktijk van een docent beroepsonderwijs;
- Leren en opleiden voor een beroep: school en werkveld.

Het C17 curriculum kent een opbouw in complexiteit: in leerjaar 1 en 2 rondt studenten onderwijseenheden en bijhorende leeruitkomsten af op NLQF niveau 5 en in leerjaar 3 en 4 op NLQF-niveau 6. De opleidingen verwachten van de studenten in toenemende mate zelfstandig handelen in steeds complexere situaties.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de studenten door het generieke en vakspecifieke programma te volgen de beoogde kennis en vaardigheden kunnen ontwikkelen en de bekwaamheden en de daarvan afgeleide leeruitkomsten aan kunnen tonen.

▪ *Opzet en inhoud van het generieke curriculum*

Het curriculum C17 kent drie leerlijnen en zoals al hierboven vermeld zeven taakgebieden/modules. De leerlijnen betreffen:

- i) Samen Opleiden (leerwerktrajecten, Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en onderzoek);
- ii) Beroep (onderwijskunde, psychologie, pedagogiek, didactiek);
- iii) Vakspecifiek (vakinhoudelijke kennisbasis, vakdidactiek, vaardigheidsonderwijs).

De opleidingen van RVE BO hebben de leerlijnen i) en ii) gezamenlijk vormgegeven.

Daarnaast hebben zij hun onderwijsprogramma's met het werkveld - de partnerscholen binnen het Samen Opleiden - afgestemd. (Zie daarover ook de vakspecifieke rapporten.)

Zoals al in de inleiding en bij standaard 1 is beschreven, hebben de opleidingen te maken met een gevarieerde doelgroep die zij een persoonlijke, uitdagende en flexibele route willen bieden. De opleidingen stimuleren de studenten om in een zogenoemde roadmap aan de hand van de leeruitkomsten en eigen leervragen per taakgebied/module hun ontwikkeling en ontwikkeldoelen vast te leggen en aan te geven hoe zijn de leeruitkomsten willen realiseren. Dit vraagt een grote mate van zelfstandigheid en zelfsturend vermogen. Bij LOB ondersteunen

de docenten de studenten in hun ontwikkelproces en het bepalen van de leerroute. (Zie verderop.)

▪ *Beroepsgerichtheid/Werkplekleren/samen opleiden*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen de studenten veel gelegenheid bieden om praktijkervaring op te doen. De opleidingen van RVE BO en RVE AVO werken al vanaf 2009 samen met een groot aantal partnerscholen in het concept Samen Opleiden³. Deze partnerscholen zijn geclusterd in opleidingsscholen vanuit het concept Samen Opleiden, waarbij het curriculum van de lerarenopleidingen en de begeleiding van studenten op de werkplek in gezamenlijkheid wordt vormgegeven. Op de opleidingsscholen krijgen de studenten begeleiding van door Windesheim getrainde werkplekbegeleiders (WPB'ers) en schoolopleiders (SO'ers) en vanuit Windesheim van Instituutopleiders (IO'ers) die veelal gekoppeld zijn aan een opleidingsschool. (Zie ook bij 'Personeel'.)

Ten tijde van de audit waren er tien opleidingsscholen. In de opleidingsscholen zijn ook een aantal ROC's vertegenwoordigd.

RVE BO en RVE AVO streven ernaar om uiteindelijk alle studenten van de dagopleiding (dus 100%) op een passende opleidingsschool te plaatsen. Daartoe voert zij nu gesprekken met de zogenoemde 'schilscholen' om toe te treden tot een opleidingsschool. Tevens voert zij oriënterende gesprekken met opleidingsscholen van tweedegraads lerarenopleidingen van andere hogescholen in met name Noord- en Oost-Nederland.

Het huidige percentage studenten van de dagopleiding BO en AVO in de opleidingsscholen is thans 71%.

Studenten die niet participeren in één van de opleidingsscholen, vanwege de afstand of omdat zij een werkplek in het onderwijs hebben, worden begeleid door een IO'er (van Windesheim) in samenwerking met een werkplekbegeleider in de school. Deze IO'er is veelal gekoppeld aan een aantal scholen in eenzelfde regio.

Het auditteam is onder de indruk van het samen opleiden en van de wijze waarop de lerarenopleidingen de scholen betrekken bij het opstellen van de leeruitkomsten en de uitwerking naar het curriculum C17. Er zijn leerteams van SO'ers en IO'ers voor de opleidingsscholen gevormd die samen optrekken en met elkaar uitwisselen over het curriculum. Ook de relatiebeheerders vanuit RVE BO en RVE AVO zorgen voor verbinding en komen veel in de scholen.

Zoals al bij standaard 1 is beschreven streeft RVE BO er nu naar om samen met RVE AVO te komen tot gezamenlijke leeruitkomsten. Dat is ook van belang voor duidelijkheid naar opleidingsscholen en studenten en om goed samen te kunnen werken. Immers, in de opleidingsscholen werken AVO en BO samen met de partnerscholen.

Tijdens de audit vernam het auditteam dat het voor de betrokkenen op de scholen niet goed te volgen is dat er verschillen zijn tussen de leeruitkomsten en het curriculum RVE BO en RVE AVO.

Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten tevreden zijn over het werkplekleren. Wel zagen zij verschillen in de aard en omvang van de begeleiding. Het auditteam beveelt RVE BO aan hierover expliciet(er) het gesprek met alle betrokkenen – zowel op de scholen als binnen de opleidingen – te voeren.

Beroepsgerichtheid van de opleidingen RVE BO is terug te zien in de expliciete aandacht voor het beroepenveld van scholen voor vmbo en mbo. Studenten leggen bezoeken af aan bedrijven/organisaties en voeren er opdrachten met het oog op het zelf opdoen van kennis en ervaring in de organisatie/het bedrijf. De opleidingen laten ook gastsprekers gastcolleges verzorgen over actuele thema's.

In het werkplekleren krijgen de studenten opdrachten om onderwijsmateriaal te ontwikkelen voor studenten van het mbo die hen voorbereiden op het werken in de beroepspraktijk. Tevens

³ NB: Voor die tijd was er altijd al contact met scholen waar de studenten stage liepen. Stages hebben altijd deel uitgemaakt van de lerarenopleidingen.

moeten de studenten van de lerarenopleidingen voor mbo-studenten bezoeken aan organisaties/bedrijven organiseren en hen voorbereiden op en begeleiden in beroepsstages. Genoemde opdrachten zijn ook relevant voor leraren die in het vmbo (gaan) werken met het oog op beroepsoriënterende en beroepsvoorbereidende karakter van het vmbo. Als toekomstig docenten van beroepsgerichte vakken in het vmbo, moeten studenten invulling kunnen geven aan vmbo-beroepsgerichte examenprogramma en profielen. In de invulling van bovenstaande werken lerarenopleidingen, vmbo en mbo scholen en beroepenveld samen in de eerder al genoemde driehoek.

- *Onderzoek*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, beogen de opleidingen leraren op te leiden die innovatief en reflectief zijn. De opleidingen stimuleren de studenten tijdens de leerwerktrajecten kritisch te kijken naar hun eigen kwaliteiten, ambities en handelen en te onderzoeken hoe zij zich kunnen verbeteren. Hierbij moeten zij een verbinding maken met de theoretische en praktische kennis uit de beroepslijn en de vakspecifieke leerlijn.

De opleidingen streven naar onderzoeksthema's en samenwerking in onderzoek binnen de opleidingsscholen. Indien de student niet op een van de bij onderzoek betrokken opleidingsscholen stage loopt, schrijft hij zich in voor een van de onderzoeksthema's en krijgt hij begeleiding in een leergroep/leergemeenschap van een ervaren onderzoeksdocent. In jaar 1 t/m 3 wordt onderzoekend vermogen geïntegreerd met werkplekleren aangeboden in een deel van de opleidingsscholen. De overige studenten krijgen vanuit de vakgroep de leerlijn aangeboden.

Het auditteam vindt het werken aan thema's vanuit de scholen op zich een sterk punt. Het auditteam concludeert echter op basis van de afstudeeronderzoeken die het bekeek, dat de studenten veelal onderzoek hadden gedaan naar generieke thema's. Het auditteam zag minder vaak een vakdidactische focus in de onderzoeken. Het auditteam beveelt de opleidingen aan meer het gesprek aan te gaan met studenten en opleidingsscholen over meer vakdidactische thema's rondom onderzoek. De opleidingen meldden desgevraagd, dat zij herkennen dat veel studenten kiezen voor generieke topics. Die zijn erg 'in'. In het stageportfolio is vakdidactiek vaak wel terug te zien.

In 2020-2021 is er een werkgroep van docenten BO en AVO aan de slag gegaan met het beschrijven van een nieuw in te voeren lijn voor de ontwikkeling van het onderzoekend vermogen binnen het hele curriculum. De opleidingen waren ten tijde van de audit onder andere bezig met het ontwikkelen van microcursussen om (deel)vaardigheden voor onderzoek te verwerven. De opleidingen willen deze microcursussen (ook) online aanbieden (via kennisclips), zodat de studenten de informatie er zelf (just-in-time) op na kunnen slaan. Daarover is het auditteam positief.

- *Intercultureel en internationaal perspectief*

Zoals onder standaard 1 is beschreven beogen de opleidingen leraren op te leiden die kunnen werken met een diverse populatie leerlingen en studenten in het (v)mbo. De opleidingen besteden in hun lessen o.a. aandacht aan kennis over diverse achtergronden en culturen, burgerschapsvorming en pedagogisch-didactische vaardigheden die ingezet kunnen worden voor specifieke groepen. Studenten die zich verder willen verdiepen kunnen onder andere de minor Burgerschap volgen (30 EC).

Tevens is er in de lessen aandacht voor een internationale oriëntatie op het beroepsonderwijs. Studenten krijgen hiermee een breder kijkkader op de complexiteit van het beroepsonderwijs en de voor- en nadelen van verschillende organisatievormen. Studenten oriënteren zich door middel van opdrachten, een studiereis of een buitenlandse stage op hun beroepsdomein of beroepsonderwijs in het buitenland.

De docenten zorgen ervoor dat zij zelf goed op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen die zij weer kunnen inbrengen in hun lessen. Ze hebben o.a. contacten met Hogeschool Arteveld

(België), nemen deel aan internationale congressen (o.a. EAPRIL⁴) en participeren o.a. in het lectoraat Betekenisvolle en Inclusieve Leeromgevingen.

- *Taal*

Het auditteam heeft vernomen dat de opleidingen expliciet aandacht besteden aan het correct gebruik van de Nederlandse taal. In het verleden moesten de studenten in het eerste studiejaar een taaltoets afleggen. Nu leggen studenten een taalportfolio aan en krijgen alle studenten gedurende de vier jaren van hun studie ontwikkelingsgerichte feedback op hun taalvaardigheid en wordt taalsteun geboden voor studenten die dat nodig hebben. Het auditteam acht het een sterk punt dat bewustzijn voor spelling door de studie heen aandacht krijgt.

- *Instroom, doorstroom, studeerbaarheid*

De opleidingen voldoen voor de toelating van de studenten aan de wettelijke vereisten. Er stromen zowel studenten in die direct vanaf het havo of vwo komen als studenten met een mbo-4 diploma of een reeds eerder gevolgde hbo- of wo-opleiding. Op basis van de vorige studie en/of achtergrond kunnen studenten instromen een van de leerwegen van de voltijdopleiding (de dagopleiding, afstandsleren, TC of kopopleiding) en bij LTB ook in een deeltijdvariant⁵.

Het auditteam heeft vernomen, dat er geen grote problemen zijn met de studeerbaarheid. Daar waar nodig maken de docenten aanpassingen, aldus de studenten. De docenten luisteren goed naar de opmerkingen die studenten maken.

- *Studentgerichtheid en studiebegeleiding*

Zoals al hierboven is beschreven beogen de opleidingen alle studenten een flexibele leerroute te bieden en werken de studenten aan de hand van een roadmap waarmee ze regie kunnen voeren op hun eigen ontwikkeling. De studenten krijgen de mogelijkheid om te versnellen of te vertragen al naar gelang de bagage waarover zij al beschikken en hun persoonlijke omstandigheden.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen tevens ruimte bieden aan de studenten om zich te profileren. Zo is er in curriculum van het derde studiejaar een persoonlijke profileringsruimte ingeroosterd – de vrije minorruimte - van 30 EC. In de eerste helft van het vierde studiejaar staan twee onderwijseenheden ingeroosterd voor professionele profilering: F1 Profilering AVO/BO (15 EC) en F2 Vakinhoudelijke profilering (15 EC). F1 is gericht op het pedagogisch/didactisch handelen. Studenten verdiepen zich daarbij bijvoorbeeld in mentorschap als beginnend docent of begeleiding van studenten volgens een specifieke methode. Studenten stellen voor F1 en F2 een plan van aanpak op waarin zij zelf uitwerken hoe zij invulling geven aan deze onderwijseenheden. Vervolgens voeren zij dit plan uit in de onderwijspraktijk en/of in de beroepspraktijk en leveren zij een beroepsproduct op. In beide onderwijseenheden heeft co-creatie, samenwerken met partners over de grenzen van het eigen vakgebied, een belangrijke plek.

Binnen het onderdeel Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) besteden de docenten onder meer aandacht aan de professionele ontwikkeling van de student zelf, naast aandacht voor het begeleiden van de ontwikkeling van vmbo-leerlingen en mbo-studenten. Leidend voor die ontwikkelingen zijn de ervaringen die de student tijdens werkplekleren opdoet. De student reflecteert op zijn ontwikkeling, kwaliteiten en drijfveren en bepaalt op grond daarvan hoe hij aan volgende leeruitkomsten wil gaan werken, welke accenten hij daarin wil leggen. De opleidingen hebben een (virtueel en fysiek) leerplein ingericht, waar studenten samen kunnen werken en de begeleiding kunnen krijgen waar ze behoefte aan hebben. De studenten die het auditteam sprak, waren tevreden over de begeleiding binnen LOB.

⁴ EAPRIL: European Association for Practitioner Research on Improving Learning

⁵ Zoals al in de inleiding is vermeld, heeft de beoordeling van de deeltijdvariant al eerder plaatsgevonden in 2021 en is deze variant niet meegenomen in de huidige beoordeling van de opleiding LTB.

- *Kopopleiding*

Het auditteam heeft vernomen, dat relatief veel studenten van de kopopleiding afkomstig zijn uit het economisch werkveld en uit het werkveld zorg en welzijn. De opleidingen vermoeden dat dit te maken heeft met reorganisaties in de economische branche en werkomstandigheden in de zorg. Dat maakt dat RVE BO en RVE AVO de coördinatie in handen hebben gelegd voor een docent uit het team AE/BE en een docent uit het team GW.

De kop-studenten komen een dag per week naar de opleiding en volgen een leerwerktraject in een school. Uit evaluaties blijkt dat de studenten positief zijn over de opleiding als geheel, de begeleiding en de aansluiting bij de praktijk. Ze ervaren de eenjarige opleiding wel als heel intensief. RVE BO is voornemens ook de kop-studenten meer op maat te gaan ondersteunen door het aanbieden van workshops en een leerplein.

- *Onderwijs in coronatijd*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen er in geslaagd zijn om het onderwijs in de coronatijd goed op te vangen. Uit de documentatie en de gesprekken is gebleken, dat de docenten de hele periode contact hebben gehouden/gezocht met alle studenten en waar nodig/gewenst oplossingen hebben gezocht voor knelpunten, bijvoorbeeld door leerwerktrajecten door te laten schuiven naar een volgend studiejaar, extra ondersteuningsbijeenkomsten of een 'summerschool' te organiseren of een student te adviseren om zijn studie te vertragen. Ook hebben de opleidingen online leerpleinen opgericht, waarin de studenten met elkaar konden samenwerken. Tevens hebben de opleiding gezorgd voor alternatieve toetsen. (Zie standaard 3.)

Het auditteam heeft geconstateerd dat de docenten ook aandacht hebben besteed aan hun eigen kennis en vaardigheden in het verzorgen van online onderwijs. Onder leiding van een van de docenten van RVE BO die verbonden is aan het lectoraat Onderwijsinnovatie en ICT, hebben ze in het wekelijkse online 'bijpraatmoment' leerervaringen met online onderwijs en didactiek uitgewisseld. Hier zijn leerpunten uit naar voren gekomen en direct toepasbare praktische handvatten, zoals het stimuleren van interactie en het monitoren van aanwezigheid. Andere leerpunten zoals een goede blend van face-to-face en online onderwijs hebben de docenten meegenomen voor het volgende studiejaar. De ervaringen die de docenten opdeden, deelden zij ook met de studenten die dit weer konden inzetten in hun eigen lespraktijk. Zo kon er een mooie dubbelslag plaatsvinden in het leren. Dat vindt het auditteam sterke punten. Daarnaast hebben de docenten ervaren dat het gebruik van ICT in de afstemming met de begeleiders in de scholen van meerwaarde was. Er was zelfs vaker contact nu het online plaatsvond. Dat geldt ook voor de studenten afstandsonderwijs, waarbij de docenten in hun lessen aan en contact met studenten meer gebruik zijn gaan maken van ICT. Ook daarover is het auditteam positief.

II. Personeel

Het auditteam trof bij de opleidingen van RVE BO enthousiaste, betrokken en deskundige opleiders/docenten aan, die goed met elkaar samenwerken. Studenten zijn tevreden over de docenten. Ze zijn benaderbaar, betrokken, deskundig, open en meedenkend.

Het auditteam vindt het sterk dat er BO-breed wordt gestreefd naar kwalificaties, zoals de Basiskwalificatie Examinering (BKE), Seniorkwalificatie Examinering (SKE), VELON⁶-registratie en masterniveau. Uit de overzichten van de teams en uit de gesprekken blijkt dat nagenoeg alle docenten van de lerarenopleidingen BO beschikken over een master en dat drie docenten zijn gepromoveerd.

De examencommissie eist met ingang van 2020-2021 van alle examinatoren dat zij hun BKE hebben en een masterdiploma. Nieuwe docenten moeten binnen een jaar hun BKE behalen. (Zie verder standaard 3.)

Er is een mix van docenten met een vakinhoudelijke achtergrond en/of een achtergrond in onderwijsleerwetenschappen. Alle docenten beschikken over een onderwijsbevoegdheid.

⁶ VELON: Vereniging van, voor, door lerarenopleiders in Nederland

Daarnaast beschikken veel docenten over werkervaring in het vakgebied waarin ze onderwijs verzorgen. Een aantal docenten heeft een eigen bedrijf binnen het vakgebied waarin zij lesgeven.

In het afgelopen jaar hebben de docenten o.a. samen aandacht besteed aan het formuleren van en werken met leeruitkomsten, onderzoekende houding en online onderwijs.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de docenten buiten het lesgeven om ook actief zijn op het gebied van onderwijs en onderwijsontwikkeling. Ze hebben o.a. (internationale) contacten met Hogeschool Arteveld (België), ze nemen deel aan internationale congressen (o.a. EAPRIL) en participeren in lectoraten Betekenisvolle en Inclusieve Leeromgevingen en Onderwijsinnovatie en ICT. Door middel van publicaties nemen docenten actief deel aan (inter)nationale discussies over onderwijsontwikkelingen, zoals online onderwijs, lesson study, boundary crossing, integratieve leeromgevingen in het beroepsonderwijs.

(Zie over de vakdocenten verder de vakspecifieke rapporten.)

De opleidingen zorgen ook voor adequate professionalisering en kwalificering van SO'ers en WPB'ers voor het begeleiden/coachen van studenten binnen de opleidingsscholen. Het auditteam vond het mooi om te horen dat er binnen sommige opleidingsscholen begeleiders/opleiders worden getraind als externe examinerator of assessor voor onderzoek en werkplekleren. (Zie daarover standaard 3.)

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

De lerarenopleidingen BO zijn gevestigd in een van de gebouwen op Campus 2 in Zwolle. De opleidingen kunnen daar gebruik maken van alle (generieke) ruimtelijke en materiële voorzieningen die Windesheim biedt: grotere en kleine lokalen, een mediatheek, ruimtes voor studie en overleg. Ook beschikken de opleidingen over een digitale leeromgeving voor het aanbieden van onderwijs en het begeleiden van studenten. Voor de studenten afstandsleren wordt de digitale leeromgeving niet alleen gebruikt om leermaterialen aan te bieden, maar ook om studenten te kunnen begeleiden bij het uitvoeren van opdrachten.

Zoals al uit bovenstaande blijkt hebben de docenten de digitale omgeving in de coronatijd ook intensief gebruikt voor het onderwijs aan alle studenten.

Voor ondersteuning bij digitale onderwijsactiviteiten kunnen studenten gebruik maken van het digitale informatiecentrum Lab21⁷ en het Mediacentrum. Studenten kunnen in het Mediacentrum onder meer deelnemen aan workshops over het gebruik van een lightboard en een green screen.

Een aantal opleidingen maakt gebruik van specifieke aanvullende voorzieningen. (Zie hierover de vakspecifieke rapporten.)

Weging en Oordeel:

Het auditteam is van oordeel dat de lerarenopleidingen van RVE BO een sterk op de praktijk gericht en met de praktijk samenhangend programma bieden. Door dit programma te volgen, kunnen de studenten de beoogde kennis en vaardigheden ontwikkelen en de bekwaamheden en de daarvan afgeleide leeruitkomsten aantonen.

Zie voor de weging en het oordeel over standaard 2 verder de vakspecifieke rapporten per opleiding.

⁷ Lab21 zorgt voor ontmoeting en kennisuitwisseling rondom ICT innovaties in onderwijs en begeleiding

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het auditteam is van oordeel dat RVE BO de specifieke richtlijnen en uitgangspunten voor toetsing en toetsprogramma's helder heeft beschreven in het document 'Opleidings- en Toetskader (OTK) 2019-2024'. Dit toetsbeleid is afgeleid van het instellingsbrede kader dat Windesheim in januari 2020 heeft vastgesteld voor het toetsen en beoordelen.

Elke afzonderlijke opleiding heeft een Toetsplan opgesteld waarin ze haar toetsprogramma heeft uitgewerkt in een Excel sheet. Daarin is terug te lezen aan welke leeruitkomsten in elke module wordt gewerkt en op welke wijze de opleiding deze leeruitkomsten toetst. In het overzicht heeft elke opleiding tevens inzichtelijk gemaakt hoe de kennisbases zijn gedekt. De opleidingen zetten een variatie aan toetsvormen in, waaronder schriftelijke toetsen, (reflectie)verslagen, proeve van bekwaamheid, mondelinge toetsen, dossiers en presentaties. Maar studenten kunnen ook verzoeken om alternatieve toetsing of validering van leeruitkomsten. (Zie daarover verderop en in het vakspecifieke rapport.)

In het OTK heeft de RVE BO haar visie op het toetsen beschreven. Zoals al onder standaard 1 is vermeld, streven de opleidingen ernaar maatwerk te bieden en studenten flexibel te laten studeren. Het auditteam is van oordeel dat hierbij ook het uitgangspunt van de opleidingen past (om ernaar te streven) om de leeruitkomsten leerwegonafhankelijk te toetsen. De opleidingen zetten zowel summatief toetsen als formatief toetsen in. Het formatief toetsen is ontwikkelingsgericht met gebruik van feedback, feed up en feed forward. De opleidingen vragen de studenten in hun roadmap te beschrijven op welke wijze zij de leeruitkomsten behorend bij de verschillende modules willen afronden.

Kennisbasistoetsen

De tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO nemen conform de landelijk gemaakte afspraken binnen de Vereniging Hogescholen de digitale landelijke kennisbasistoets (LKT) van het vak af. Voor LTB is geen LKT. (Zie over de LKT de vakspecifieke rapporten.)

De toetsing van de generieke kennisbasis gebeurt vooral binnen de leerlijn Samen Opleiden en de leerlijn Beroep.

Validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid

De opleidingen zorgen er op verschillende manieren voor dat de toetsen valide, betrouwbaar en transparant zijn, conform de afspraken in het RVE BO-brede OTK. Dat doen zij zowel voor het generieke als vakspecifieke curriculum o.a. door:

- elke opleiding heeft in een overzicht in haar Toetsplan inzichtelijk gemaakt wat de relatie is tussen de bekwaamheidseisen, de leeruitkomsten en de modules en hoe zij de leeruitkomsten toetsen;
- bij de start van een module krijgen de studenten informatie over de leeruitkomsten, de beoordelingscriteria en de mogelijkheden om de leeruitkomsten te realiseren. Voor elke module zijn studiewijzers beschikbaar, waarin de wijze van toetsen en beoordelen, de toetscriteria en -normering en de toetsmatrijs zijn opgenomen;
- sinds 2020-2021 zijn alle docenten die worden ingezet als examinerer gecertificeerd voor Basiskwalificatie Examinering (BKE) en in het bezit zijn van een mastertitel. Daarmee borgen de opleidingen zowel de kwaliteit van het ontwerpen van toetsen als het beoordelen;

- de opleidingen betrekken ook het werkveld bij het beoordelen; niet meer alleen als adviseur maar binnen sommige opleidingsscholen inmiddels ook in een experiment als externe examiner. (Zie verder bij 'examencommissie en toetscommissie'.);
- lerarenopleiders en werkplekbegeleiders die als assessor worden ingezet, zijn getraind en gecertificeerd als assessor;
- de opleidingen passen op verschillende momenten het meer-ogen principe toe;
- de docenten kalibreren periodiek met elkaar over de gegeven beoordelingen;
- de docenten RVE BO zijn met de docenten RVE AVO en de opleidingsscholen in gesprek over het aanscherpen van de leeruitkomsten en de bijbehorende beoordelingscriteria;
- de docenten kalibreren jaarlijks in de landelijke netwerk van de lerarenopleidingen met elkaar over steekproeven van eindwerken.

Tevens borgen de examencommissie en de toetscommissie de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De examencommissie benoemt jaarlijks examinatoren. (Zie verder de paragraaf 'examencommissie en toetscommissie'.)

Het auditteam heeft ook zelf naar voorbeelden van toetsen en (ingevulde) beoordelingsformulieren gekeken, waaronder de eindwerken. Hierin vielen het auditteam een aantal zaken op met betrekking tot vooral de kleine kwaliteit. Zo miste soms de tweede handtekening, had een tweede beoordelaar het oordeel van de eerste beoordelaar bekrachtigd in plaats van een eigen onafhankelijke beoordeling uit te voeren, hadden de examinatoren niets gezegd over het correct gebruik van de Nederlandse taal of het hanteren van de APA⁸ normen of over incompleetheid van het dossier en was er een bandbreedte te zien in omvang en kwaliteit van de gegeven feedback.

Het auditteam acht het belangrijk dat de examinatoren inzetten op meer kalibratie en zorgen voor meer vergelijkbare beoordelings- en feedbackexpertise. Dat zijn ook aandachtspunten die de examencommissie noemde tijdens de audit. (Zie verderop.)

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen vrij informeel werken. Het auditteam adviseert de opleidingen van RVE BO veel voorkomende praktijken, criteria en aanpakken meer te formaliseren in beleidsdocumenten.

Valideren, vrijstellingen en alternatieve toetsvormen

Tijdens de audit is ook gesproken over het verlenen van vrijstellingen, het valideren van leeruitkomsten en het bieden van alternatieve toetsvormen. Studenten krijgen tot nu toe alleen vrijstelling op basis van getuigschriften behaald aan NVAO geaccrediteerde instellingen in Nederland of op grond van buitenlandse diploma's die gevalideerd zijn door het Nuffic. De opleidingen bieden studenten die denken dat ze al beschikken over de beoogde leeruitkomsten mogelijkheden om leeruitkomsten te laten valideren aan de hand van bewijzen. Zo mocht een student die al veel werkervaring had in het onderwijs, aantonen dat de beoogde leeruitkomsten van de profileringsmodule F1 al had gerealiseerd in zijn eigen lespraktijk. Bij verzoeken om alternatieve toetsing bekijkt de examencommissie of de student met het alternatief de leeruitkomsten kan aantonen. Ook daarvan vernam het auditteam mooie voorbeelden. Zo mocht een student een door hem ontwikkelde workshop inbrengen als bewijs in plaats van het door de opleiding beoogde dossier. En een student die al veel onderwijservaring had, maar in een andere context, hoefde alleen nog aan te tonen dat hij ook pedagogisch bekwaam was in een GW context.

Toetsen in coronatijd

Het auditteam heeft vernomen, dat de opleidingen in de coronatijd actief hebben gezocht naar alternatieven voor de toetsen. Dit gold bijvoorbeeld voor de reguliere schriftelijke toetsen. De examencommissie en de curriculum hogeschoolhoofddocent (HHD) waren hier nauw bij betrokken en hebben regels opgesteld rondom validiteit en betrouwbaarheid. Tijdens de lockdowns hadden studenten soms moeite met het uitvoeren hun leerwerktrajecten. Dit is deels opgevangen doordat studenten online lessen in het vo en mbo uit konden en mochten voeren.

⁸ APA: American Psychological Association standard

Ook hebben instituutsopleiders online lesbezoeken gebracht aan hun studenten. Dat heeft er voor gezorgd, dat studenten zo min mogelijk vertraging opliepen.

Examencommissie en toetscommissie

De examencommissie van de tweedegraads lerarenopleiding van Windesheim is breed opgezet. De commissie is verantwoordelijk voor de lerarenopleidingen van de RVE AVO en de RVE BO en de opleidingen van Theologie en Levensbeschouwing (RVE T&L). Vanuit elke RVE hebben er vertegenwoordigers zitting in de examencommissie.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de examencommissie haar rol goed vervult. Zo laat ze de toetscommissie periodiek het toetsbeleid en de toetsprogramma's van de opleidingen controleren. Met behulp van checklists controleert ze de kwaliteit van de toetsen, neemt ze steekproeven van eindwerken, is zij betrokken bij de kwaliteit van alternatieve toetsen (bijvoorbeeld in de coronatijd) en verzoeken van studenten om leeruitkomsten op een andere wijze aan te tonen. Dit laatste komt regelmatig voor bij studenten die al eerder een opleiding hebben afgerond en/of al hebben gewerkt/werken.

De examencommissie wordt bij het uitvoeren van haar borgende taak goed ondersteund door een toetscommissie, die eveneens breed is samengesteld. Het auditteam heeft geconstateerd dat de toetscommissie aantoonbaar planmatig te werk gaat.

Met de examencommissie is gesproken over de hierboven al genoemde aandachtspunten rondom de kleine kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De examencommissie meldde dat zij deze punten al op haar agenda heeft staan. Zo heeft ze de opleidingen in het afgelopen jaar kalibratiesessies laten organiseren voor alle examinatoren om naar steekproeven van eindwerken te kijken. De betrokken docenten hebben elkaar daarbij stevige en kritische feedback gegeven op de verschillende onderdelen binnen het beoordelingsproces, waaronder taalfouten en kwaliteit van de feedback. De examencommissie is voornemens tweemaal per jaar zulke kalibratiesessies te laten houden, waarbij alle examinatoren verplicht zijn minimaal eenmaal aanwezig te zijn. Dat vindt het auditteam een belangrijke afspraak. Daarmee kan de commissie tevens nagaan of de docenten gemaakte afspraken naleven. Ook wordt er sinds september 2021 ingezet op regelmatige (maandelijks) checks van ingeleverd en beoordeeld eindwerk, waarbij aandacht voor de kleine kwaliteit, volledigheid en transparantie van de beoordelingen centraal staat. Indien één of meerdere van die aspecten niet voldoet wordt een verbeteractie gevraagd van de examinator.

Ten aanzien van taal wordt door examencommissie en betrokkenen bij de eindwerken meer ingezet op spellingsbewustheid, inzet van het taalportaal en het stimuleren van studenten om hun werk door meelezers te laten controleren. Tevens gaat de examencommissie spelling aandachtspunt maken bij kalibratiesessies. Ook deze initiatieven ondersteunt het auditteam.

Tijdens de audit is ook gesproken over de ambitie van de lerarenopleidingen om meer holistisch te beoordelen en richting leerwegaafhankelijk toetsen en mogelijk richting programmatisch toetsen te gaan. De examencommissie heeft in dit verband de wens geuit om een speciale projectgroep in te richten die zich gaat buigen over wensen en mogelijkheden. Het auditteam ondersteunt dit idee. Daarmee zorgt de examencommissie er voor dat zij haar borgende taak kan blijven vervullen en krijgt de projectgroep de zorgende taak om opleidingen te adviseren over de opzet en inrichting van het nieuwe toetsen.

Een andere interessante ontwikkeling waarover het auditteam hoorde, was het experiment om ook examinatoren vanuit het werkveld in te zetten bij het beoordelen van stages en onderzoek binnen de opleidingsschool. Deze externe examinatoren krijgen eerst een training 'beoordelen' bij Windesheim. Binnen een aantal opleidingsscholen zijn nu al externe examinatoren ingezet. Daarmee versterken de opleidingen de ambitie van het echt samen opleiden met de scholen. Het auditteam is hierover positief. Het beveelt de opleidingen aan wel kritisch te blijven kijken of de vertegenwoordigers vanuit het werkveld ook voldoende zijn toegerust om de studenten bij het uitvoeren van het onderzoek goed te begeleiden en te beoordelen.

Afstuderen

De ijkpunten van de tweedegraads lerarenopleidingen van RVE BO om het gerealiseerde niveau van de studenten vast te stellen, zijn voor alle opleidingen gelijk. Deze bestaan uit de Landelijk Kennisbasistoets, het leerwerktraject 4 en afstudeeronderzoek:

- Landelijke kennisbasistoets (LKT): een digitale kennisbasistoets van het vak die alle studenten AE/BE en GW in het derde of vierde studiejaar afleggen. Voor LTB is die toets er niet;
- Leerwerktraject 4 (20 EC): de student stelt een dossier samen waarin hij aantoont dat hij vakinhoudelijk, (vak)didactisch en pedagogisch bekwaam is en dat hij in de rol van docent de onderwijspraktijk en het beroepenveld met elkaar kan verbinden en nieuwe netwerken vanuit deze driehoek op kan zetten om blijvend aan te sluiten bij de dynamische context;
- Dossier onderzoekend vermogen (10 EC): hierin laat de student zien hoe hij vanuit een kritische, onderzoekende houding en op basis van bestaande kennis en eigen onderzoeksactiviteiten een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de onderwijspraktijk. De student kan kiezen uit twee varianten:
 - i) ENVO.EIOZ: de student voert een praktijkgericht onderzoek uit volgens de empirische onderzoekscyclus en schrijft een onderzoeksverslag;
 - ii) ENBO-SO.G2: de student ontwikkelt een beroepsproduct, dat hij verantwoordt met ontwerpgerichte onderzoeksactiviteiten, zoals een trendanalyse, opstellen van ontwerpcriteria op basis van literatuur en werkveldverkenning, maken en evalueren van een ontwerp, waarbij het onderwijs- en/of beroepenveld wordt betrokken (co-creatie).

Daarnaast bestaat het C17 curriculum in het vierde studiejaar – de afstudeerfase – uit de onderwijseenheden F1 Profileringsprofiel en F2 Vakinhoudelijke profilering. (Zie standaard 2.) Deze werkstukken maken geen deel uit van de ijkpunten voor het afstuderen, maar moeten wel op NLQF-niveau 6 worden afgerond en een complexiteit betreffen vanwege integratie verschillende bekwaamheden.

Zoals al onder standaard 2 is vermeld, heeft een 'werkgroep onderzoek' in het studiejaar 2020-2021 een voorstel geschreven voor aanpassing van het eindonderzoek, waarbij naast het beroepsproduct ook aandacht is voor het proces. Dezelfde werkgroep heeft ook de nieuwe onderzoekslijn beschreven. (Zie standaard 2.)

Voor de leerwerkstages en de eindstage is de afgelopen jaren een nieuw beoordelingsformulier ingevoerd, passend bij de bekwaamheden en de mogelijkheid om meer uit te gaan van leeruitkomsten rondom taakgebieden.

Het in gebruik nemen van het nieuwe beoordelingsformulier waarin naast het behalen van leeruitkomsten ook is ingezet op meer procesmatige stappen en criteria, acht het auditteam een goede ontwikkeling. Dit draagt al bij aan verdere concretisering en het meer divers maken van de beoordeling. Het auditteam acht het wel belangrijk dat er een juiste balans blijft tussen proces- en uitkomstcriteria.

Weging en Oordeel:

Zie voor weging en oordeel de vakspecifieke rapporten per opleiding.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Uit evaluaties en gesprekken met vertegenwoordigers vanuit het werkveld, blijkt dat het werkveld positief is over de kwaliteit van studenten die zijn afgestudeerd bij Windesheim. Veel studenten hebben al een baan in het onderwijs als zij starten met de opleiding of krijgen tijdens hun opleiding een baan aangeboden op de school waar ze hun leerwerktraject uitvoeren. Uit evaluaties en uit onderzoek bij alumni blijkt dat (oud-)studenten tevreden zijn over de opleiding, specifiek de praktijkgerichtheid ervan. Zij voelen zich goed voorbereid op hun loopbaan in het onderwijs. De opleidingen organiseren jaarlijks een professionaliseringsdag waardoor zij contact houden met alumni.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau

Het kern- en vakpanel hebben in totaal van acht studenten van elke opleiding eindwerken bestudeerd uit 2019-2020 en 2020-2021, verdeeld over de afgestudeerden van de dagopleiding, afstandsleren en waar aanwezig van de kopopleiding. Van drie studenten van elke opleiding bestudeerde het auditteam het volledige afstudeerdossier bestaande uit het dossier van Leerwerktraject 4 en het dossier onderzoekend vermogen. Van de overige studenten bestudeerde het auditteam hetzij het dossier van het onderzoekend vermogen, hetzij het dossier van Leerwerktraject 4.

De bevindingen van het auditteam met betrekking tot de eindwerken staan beschreven in de vakspecifieke rapporten.

Weging en Oordeel

Zie voor weging en oordeel de vakspecifieke rapporten per opleiding.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Zie voor het eindoordeel het vakspecifieke rapport.

6. AANBEVELINGEN GENERIEK

- Bewaak in de afstemming met RVE AVO over het beroepsbeeld, dat het unieke van de BO identiteit niet verloren gaat of naar de achtergrond verdwijnt.
- Expliciteer ook in de leeruitkomsten de eisen aan culturele en internationale kennis en vaardigheden.
- Kom samen met RVE AVO tot gezamenlijke leeruitkomsten en tot zelfde eisen aan opdrachten voor het Samen Opleiden-gedeelte.
- Voer expliciet(er) het gesprek met alle betrokkenen over de aard en de omvang van de begeleiding bij het onderzoekend vermogen.
- Ga het gesprek aan met studenten en opleidingsscholen over meer vakdidactische thema's rondom onderzoek.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs
van de tweede graad in Gezondheidszorg
en Welzijn**
voltijd

Christelijke Hogeschool Windesheim

CROHO nr. 35388

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

In 2013 vond de visitatie plaats van de Tweedegraads lerarenopleidingen Gezondheidszorg en Welzijn van hogeschool Windesheim. Het toenmalige auditpanel heeft in het accreditatierapport een aantal aanbevelingen ter verbetering geformuleerd. Dit betrof:

▪ De onderzoekslijn kan, in lijn met het Samen Opleiden, verder versterkt worden als hier samen met het werkveld in wordt geïnvesteerd.
▪ Ook beveelt het panel aan om na te gaan of het LIO-onderzoek met meer dan het huidige aantal studiepunten beloond kan worden. Dat past binnen het belang van onderzoeksvaardigheden.
▪ De studiedruk in het laatste jaar wordt deels veroorzaakt door de combinatie van afstudeerwerk LIO-stage en LIO-onderzoek. Een andere verdeling met deadlines kan de afronding voor de student binnen de gestelde kaders, verbeteren.
▪ De opleiding Gezondheidszorg & Welzijn is een relatief kleine opleiding, waar de kwaliteit gedragen worden door kleine en relatief informeel werkende teams. Het auditpanel beveelt aan om te investeren in het formaliseren van de samenwerking en de begeleiding van studenten.

In deze rapportage (en in het generieke rapport) zijn bij de verschillende standaarden de bevindingen van het auditteam beschreven met betrekking tot bovenstaande aanbevelingen.

7. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

7.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Hetgeen in de generieke rapportage is opgenomen over deze standaard, geldt ook voor de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn (hierna: GZW). De kennisbasis vormt het fundament voor zowel de vakinhoudelijke als de vakdidactische bekwaamheidseisen. De opleiding baseert zich bij haar onderwijs, naast de bekwaamheidseisen, op de landelijk vastgestelde generieke en vakspecifieke kennisbasis. Additioneel geldt binnen deze standaard voor de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn, verkort, het volgende.

Ambitie

Studenten die de opleiding GZW volgen, werken aan zowel de generieke als de vakinhoudelijke kennisbasis. Zij nemen daarbij de rol aan van *co-creator* die goed past bij het beroepsonderwijs waar de GZW-docent actief in is. Daartoe werkt de student samen met het onderwijsveld aan vernieuwende onderwijsproducten. De opleiding beschouwt het als haar ambitie om kritische, nieuwsgierige en zelfstandige docenten op te leiden. Daartoe activeert zij studenten en werkt zij enthousiasmerend, stimulerend en inspirerend, zo is het auditpanel gebleken tijdens de audit, binnen een maatschappelijke context die sterk verandert met forse uitdagingen op de terreinen gezondheid, zorg en welzijn.

Na hun afstuderen vinden studenten vooral werk in het (voorbereidend) beroeps- en praktijkonderwijs. Daar waar de leergebieden 'Mens en natuur' en 'Mens en maatschappij' op scholen voor het voortgezet onderwijs op het rooster staan, kunnen docenten GZW ook aan de slag in de onderbouw van het algemeen vormend onderwijs. Ze werken dan samen vanuit het vak Gezondheidszorg en Welzijn met docenten van andere disciplines, waaronder Biologie en Maatschappijleer. Samen kunnen werken met docenten uit andere, aanpalende disciplines is kenmerkend voor de GZW student.

Vakspecifieke kennisbasis

GZW gaat uit van de kennisbasis die specifiek voor dit vakgebied in landelijk verband is opgesteld en vastgesteld in 2018 en is opgenomen in het document 'Kennisbasis Gezondheidszorg en Welzijn'. In dit herziene document is sprake van een versterkte kenniscomponent en een herijkte kennisbasis. In de kennisbasis is vakdidactiek als een apart, het negende, domein meegenomen. Het auditteam heeft de kennisbasis voor GZW bestudeerd en stelt vast dat de opleiding deze studenten in staat stelt om zich de benodigde vakinhoudelijke en vakdidactische kennis eigen te maken.

In de landelijk vastgestelde kennisbasis zijn de volgende domeinen onderscheiden: Organisatie Gezondheidszorg en Welzijn; Beroeps- en werkhouding in de sector Gezondheidszorg en Welzijn; Doelgroepen; Gezondheid en ziekte; Leefstijl en gezond gedrag, Professioneel handelen binnen de sector gezondheidszorg en Welzijn; Voeding; Facilitaire dienstverlening en Vakdidactiek. Ieder domein is vervolgens onderverdeeld in subdomeinen. Zo is het domein 'Beroeps- en werkhouding in de sector Gezondheidszorg en Welzijn' onderverdeeld in de

subdomeinen: Beroepsattitude, Beroepsgerichte communicatie en Beroepsethiek. Het domein Vakdidactiek is uitgebreid beschreven binnen drie subdomeinen: Vakdidactiek voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs, Vakdidactiek voor voorbereidend beroepsonderwijs en Vakdidactiek voor middelbaar beroepsonderwijs. De uitwerking van de vakdidactische component laat zien dat de student inzicht heeft in zowel pedagogiek als didactiek alsmede de vaardigheden beheerst om onderwijs te ontwerpen en uit te voeren, waarin hij de persoonlijke ontwikkeling van de lerende ondersteunt en begeleidt. De kennisbasis besteedt aandacht aan een breed palet aan onderwerpen waaronder 'leefstijl', 'gezonde voeding', 'vitaal burgerschap' en 'relatievorming'. Onderzoekend vermogen maakt eveneens deel uit van de kennisbasis. De opleiding besteedt ruim aandacht aan de onderzoekscomponent waarbij zij tevens het werkveld betreft.

Bij het bepalen van het eindniveau van de student gaat de opleiding uit van het NLQF (*Netherlands Quality Framework*/Nederlands Kwalificatieraamwerk), de landelijk vastgestelde kennisbasis, de vakkennisbasis Gezondheidszorg & Welzijn, de vakdidactische kennisbasis Gezondheidszorg & Welzijn en de bekwaamheidseisen leraar vo/bve. Naast het feit dat het auditpanel tevreden is over de wijze waarop de beoogde leerresultaten zijn beschreven en uitgewerkt, stelt het auditpanel vast dat de beoogde leerresultaten het bachelorniveau representeren.

Contacten/samenwerking werkveld en vakgenoten

De opleiding beschikt over een netwerk binnen het vakgebied GZW en binnen onderwijsinstellingen. Ook maakt zij gebruik van haar alumninetwerk; met hen bespreekt zij ontwikkelingen op de werkplek. Hierdoor sluit de opleiding aan bij de actuele eisen die het beroepenveld en het vakgebied vanuit een regionale, nationale en internationale perspectief stelt aan de inhoud van GZW. Het auditteam stelt vast dat het werkveld, in het bijzonder de scholen, nauw betrokken is bij het onderwijs dat de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn, aanbiedt.

Weging en Oordeel:

Zie voor weging en oordeel het generieke gedeelte van dit rapport. Er is voor de Tweedegraads lerarenopleidingen Gezondheidszorg en Welzijn geen aanleiding om af te wijken van dit algemene oordeel 'voldoet'.

7.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Zie voor bevindingen over de generieke aspecten van deze opleiding het generieke gedeelte van dit rapport.

Curriculum en werken met leeruitkomsten

Bestudering door het auditpanel van de kennisbasis laat zien dat de beoogde leerresultaten op een inzichtelijke wijze zijn vertaald in leeruitkomsten. Zoals onder standaard 1 beschreven, is de kennisbasis onderverdeeld in domeinen die op hun beurt zijn onderverdeeld in subdomeinen. Ieder subdomein is uitgewerkt in leeruitkomsten (die in de studiewijzer zijn gespecificeerd in doelstellingen) en deze geven volgens het auditpanel een goed beeld van de kennis en vaardigheden waarover de afgestudeerde docent GZW beschikt, uitgesplitst in de beheersingsniveaus van *Bloom* (analyse, inzicht, enz.). Zo geldt voor het domein 'Voeding' dat de student bijvoorbeeld voedingspatronen kan beschrijven op basis van cultuur, religie en levensovertuiging en de relatie met gezondheid kan uitleggen. Dit sluit tevens goed aan bij de interculturele component binnen GZW.

De vakdidactische component is goed uitgewerkt binnen het domein 'Vakdidactiek' voor zowel het mbo als het vmbo, zo stelt het auditpanel vast. Ter illustratie volgen hierna een aantal doelstellingen uit dit domein:

- De student beschrijft een visie op beroepsoriënterend en voorbereidend onderwijs binnen het profiel zorg en welzijn.
- De student construeert onderwijs in samenwerking met andere vakgebieden en/of domeinen, aansluitend op de doorlopende leerlijn verzorging vo-vmbo-mbo.
- De student beschrijft een visie op het middelbaar beroepsonderwijs voor Gezondheidszorg en Welzijn gerelateerde beroepen.

Behalve een koppeling met de vakinhoudelijke kennisbasis legt GZW in onderwijseenheden zoals zorg, uiterlijke verzorging, welzijn, gezondheid en bewegen tevens een relatie met de relevante kwalificatiedossiers uit het mbo en syllabi voor de vmbo-profielen. Dit blijkt een *ongoing* proces te zijn: de opleiding bouwt dit verder uit met nieuwe kwalificatiedossiers en profielen uit het mbo en het vmbo.

De opleiding moedigt haar studenten aan om kennis uit het GZW-domein te verbinden met hun toekomstig docentschap en/of het beroepenveld zoals blijkt uit een vertaling van de GZW-onderwijseenheden naar context. Zo ontwikkelt en test de student in het kader van docentschap onderwijsmaterialen. Hij verzorgt voorbeeldlessen zowel op locatie als *online* en organiseert projectdagen.

Uit de validatie van de leeruitkomsten met het onderwijswerkveld is naar voren gekomen dat zij positief zijn over de leeruitkomsten, vooral als die geformuleerd zijn in termen van gedrag en het toepassen van kennis in een specifieke context. Binnen 'Samen Opleiden' zijn actoren

vanuit opleidingsscholen betrokken bij het vaststellen van de leeruitkomsten en de transfer naar het programma op de opleidingsschool. Het auditpanel stelt in dit verband vast, en de opleiding onderschrijft dit, dat het werken met leeruitkomsten nog verdere uitwerking verdient, in de terminologie van de opleiding thans nog niet is 'uitgekristalliseerd'.

Relatie met het onderwijsveld

De opleiding en de stagescholen hechten er aan dat studenten het werkveld leren kennen. Werkveldstages en casuïstiek zijn daarvoor geschikt. GZW biedt haar studenten ruim gelegenheid om stage te lopen gedurende de vierjarige opleiding. Verder besteedt de opleiding binnen de vakinhoudelijke lijn meer dan voorheen aandacht aan vakdidactiek: de vertaalslag van vakinhoudelijke kennis naar onderwijs heeft een centralere plek gekregen in opdrachten en tijdens lessen. Daarbij wil de opleiding de vakdidactische component nog duidelijker expliciteren en daarmee inzichtelijk maken voor studenten.

GZW wil de ontwikkeling van de docent als *co-creator* versterken in navolging van de ervaringen in de opleiding Kennismanager en docent Dienstverlening & Producten. Zo moeten studenten samenwerken met medestudenten om een beroepsproduct te ontwikkelen in co-creatie met partners uit het werkveld. De opleiding wil het opleiden voor een beroepenveld in het vmbo en mbo bij de start van de studie duidelijker benadrukken en studenten in het laatste deel van de opleiding de opdracht te geven in contact te treden met het werkveld als toekomstige collega.

De opleiding zoekt naar mogelijkheden voor studenten om te werken voor een opdrachtgever. Voorbeelden hiervan zijn thans een project voor *Medical Ameland* in het kader van professionele profilering en een opdracht voor *Special Heroes*, een stichting die zich sterk maakt voor mensen met een beperking door een gezonde en een actieve leefstijl te stimuleren in het kader van de onderwijseenheid Gezondheidsbevordering. Verder is de opleiding zelf actief in het werkveld, zoals binnen het Rutgers Kenniscentrum Seksualiteit en het Zwolse RIF-project Interprofessioneel Werken in het domein Kind & Educatie. Verder is het merendeel van de docenten werkzaam als relatiebeheerder of instituutsopleider in opleidingsscholen hetgeen haar waardevol inzicht biedt in de wijze waarop bijvoorbeeld mbo-instellingen omgaan met kwalificatiedossiers.

Studentgecentreerd onderwijs

De opleiding is op zoek naar vormen voor integratie van bekwaamheden, waarmee zij haar studenten tevens maatwerk kan bieden. Studenten geven aan behoefte hebben aan begeleiding bij het vertalen van de leeruitkomsten naar leeractiviteiten, zoals zij deze beschrijven in hun *roadmap*. Per module beschrijft de student in de *roadmap* hoe hij de leeruitkomsten, gespecificeerd in een aantal richtinggevende doelstellingen, wil behalen. Deze begeleiding biedt de opleiding aan tijdens de loopbaanontwikkeling en begeleidingsbijeenkomsten. Docenten verwachten van hun studenten een zelfstandige en actieve houding en willen minder sturend optreden. Ze bieden studenten die dat wensen/nodig hebben, wel begeleiding. Naarmate de student in zijn studie vordert, is er dan ook sprake van steeds meer zelfstandigheid en zelfsturing en werkt de opleiding vanaf het huidige studiejaar in het derde studiejaar bij de dagopleiding en bij het afstandsleren in de gehele hoofdfase met veel ruimte voor vraagsturing en eigen regie. Studenten afstandsleren krijgen naast de generieke lessen, over een onderwijsperiode verspreid lessen vakinhoud en vakdidactiek op de hogeschool. De docenten verwachten van de studenten afstandsleren veel zelfstandigheid tijdens de studie. Als de studenten erom vragen, kunnen ze wel begeleiding krijgen. In de generieke rapportage is beschreven dat docenten sinds de coronacrisis meer gebruik maken van ICT in hun onderwijs en in de begeleiding van studenten afstandsleren.

Met het oog op flexibel en zelfstandig leren op basis van leeruitkomsten heeft de opleiding geïnvesteerd in het vormgeven van de begeleiding gericht op (1) het ontwikkelen van zelfsturend vermogen binnen de kaders van LOB-onderwijs, (2) de eigen loopbaan van de student, (3) het bieden van LOB aan studenten in het (v)mbo en de leerpleinen aangezien de

opleiding hiermee ook een bijdrage wil leveren aan de zelfsturing van studenten en de flexibiliteit van het onderwijs. Navraag bij studenten door het auditpanel leert dat studenten het 'Leerplein' nog niet echt als een leerplein ervaren; de uitwerking van het leerpleinconcept verdient nog aandacht.

Sinds september 2020 staat hbo-verpleegkunde op de verwantschapstabel voor zij-instroom en kunnen afgestudeerden van de hbo-V met de kopopleiding een tweedegraads bevoegdheid Gezondheidszorg en Welzijn behalen. In het studiejaar 2020-2021 zijn 10 GZW-studenten die dit traject volgden gediplomeerd en voor 2021-2022 hebben zich 13 studenten aangemeld.

Covid-19

Ten tijde van *Covid-19* heeft GZW een omslag gemaakt naar online-onderwijs. De elektronische leeromgeving was al vóór corona zo ingericht dat studenten die de opleiding via afstandsleren volgden hiermee uit de voeten konden. Principes zoals '*flipping the classroom*' waren al vóór *Covid-19* ingezet en omgezet in werkvormen voor online-lessen waarbij studenten zelf actief waren in plaats van alleen te luisteren naar de docent. Naast reguliere, online-lessen zijn facultatieve, digitale vragenuren ingericht. Toegestaan onderwijs, waaronder praktijkonderwijs, is meerdere malen en in kleinere groepen of in hybride vorm uitgevoerd. Ten behoeve van de studiebegeleiding zijn bijeenkomsten ingepland per cohort studenten om ervaringen uit te wisselen. Deze zijn goed bezocht; vrijwel alle studenten waren letterlijk in beeld.

Internationale/interculturele component

Studenten GZW oriënteren zich op actuele maatschappelijke vraagstukken en de kenmerken en behoeften van specifieke doelgroepen en de omgang daarmee vanuit een vakinhoudelijk en sociologisch perspectief en vanuit beroepsethiek, veelal op basis van casuïstiek. Zo werken studenten in de onderwijseenheid Zorg Facility Huishouden met een casus over asielzoekers. In de onderwijseenheid Facilitair Voeding leren studenten hoe zij als docent zelf een casus kunnen schrijven rondom een doelgroep met een specifiek voedingspatroon (cultureel of religieus).

Personeel

Binnen het docententeam van GZW is sprake van een mix van verschillende vakinhoudelijke expertises uit het brede beroepenveld van GZW, evenals onderwijskundige expertise. Het docententeam van de opleiding GZW is afgelopen jaren gegroeid, onder meer doordat vanuit dit team het initiatief is genomen de minor en vervolgens de lerarenopleiding Kennismanager en Dienstverlening & Producten op te zetten. Alle docenten hebben onderwijservaring in het beroepsonderwijs. Verschillende GZW docenten hebben recent een aantal cursussen/opleidingen gevolgd in het kader van professionalisering. Hiertoe behoren een opleiding didactisch coachen, het behalen van de BKE en assessorentraining.

Studenten geven tijdens de audit aan tevreden te zijn over het docententeam. Zij ervaren betrokkenheid, ruimte voor persoonlijke begeleiding, informeel contact en deskundigheid. Ook het persoonlijke contact, de sfeer in de kleinschalige leeromgeving noemden studenten tijdens de audit als positieve punten.

Voorzieningen

De opleiding heeft sinds vorige visitatie de beschikking over een tweede praktijklokaal waardoor scheiding van taken uit verschillende beroepsdomeinen mogelijk is. Het is bijvoorbeeld niet meer nodig om praktijklessen uiterlijke verzorging uit te voeren in een semiprofessionele keuken. Studenten maken, buiten lessen om, geregeld gebruik van de praktijklokalen om zelfstandig te oefenen of met elkaar te zitten werken. Studenten zijn positief over de praktijklokalen. Een punt van aandacht vormt het werken vanaf één digitaal platform waar studenten alle relevante informatie over de studie terug kunnen vinden. Nu zijn er nog verschillende digitale platforms in gebruik, waaronder de *MS Teams*-omgeving en de elektronische leeromgeving. In dit verband merkt het auditpanel op dat GZW in de *Covid-19* periode een forse inhaalslag heeft gemaakt wat betreft de digitale leeromgeving en dat zij de mogelijkheden die digitaal onderwijs met zich meebrengt de komende jaren wil blijven

benutten en waar mogelijk verder uitbouwen. Tijdens de audit bleek dat studenten hechten aan onderwijs op locatie: zij pleiten voor meer onderwijs op de opleiding.

Weging en Oordeel: voldoet

Het auditteam is van oordeel, dat betrokken en deskundige opleiders/docenten de tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn verzorgen. Verder is er sprake van voldoende formele en informele professionalisering van docenten. Studenten zijn tevreden over hun docenten.

De opleiding kenmerkt zich door een sterk op de praktijk gericht curriculum waarbij de beoogde leerresultaten op inzichtelijke wijze in leerdoelen zijn vertaald. Het leren op de werkplek heeft een centrale positie in de opleiding. In de vakspecifieke lessen ontwikkelen studenten ook de kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om in de scholen lessen GZW te kunnen verzorgen. De opleiding besteedt voldoende aandacht aan het verzorgen van onderwijs vanuit een intercultureel en internationaal perspectief waarbij studenten werken aan casuïstiek uit de beroepspraktijk.

Studenten krijgen voldoende mogelijkheden de beoogde bekwaamheidseisen en de daarvan afgeleide doelstellingen/leeruitkomsten, (vakspecifieke) kennis en (vakspecifieke) vaardigheden op een steeds hoger niveau te ontwikkelen. De opleiding biedt de studenten met de zogenoemde *roadmap* veel mogelijkheden voor een eigen flexibele leerroute.

De huisvesting, de generieke en vakspecifieke materiële voorzieningen en de informatievoorziening zijn op orde en werken ondersteunend aan de studie.

Gelet op de hierboven genoemde sterke elementen in het programma en het deskundige docententeam, komt het auditteam tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn van Hogeschool Windesheim.

7.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

De opleiding hanteert naast de Onderwijs- en Examenregeling het 'Opleidings- en Toetsingskader Lerarenopleidingen Beroepsonderwijs' zoals opgesteld voor de periode 2019-2024. Behalve de visie op toetsing is hierin beschreven hoe de GZW het eindniveau borgt, het valide toetsen op basis van leeruitkomsten alsmede de betrouwbaarheid van toetsen en de toetscondities.

Uit de documentatie en uit de auditgesprekken blijkt dat GZW aandacht besteedt aan zowel summatief als formatief toetsen met het oog op ondersteuning van het leerproces. Het vakgebied GZW is geschikt om studenten formatieve feedback te geven tijdens praktijklessen waarbij de student direct feed forward en/of feedback krijgt. Door feedback en feed forward duidelijker te koppelen aan de beoordelingscriteria van een leeruitkomst, is het mogelijk het toetsproces inzichtelijker te maken waarbij de student gericht studeert. GZW lukt het steeds beter om de leerfunctie van formatieve toetsen in te zetten zoals structureel bij de start van de les (Basiszorg), digitale diagnostische toetsen (Gezondheid en Bewegen, Facilitair huishouden en Welzijn Propedeuse). In de leerwerktrajecten krijgen studenten van de werkplekbegeleider en de instituutsopleider formatieve feedback en feedforward bij de tussenbeoordeling en de eindbeoordeling.

Het auditpanel stelt vast dat het toetsprogramma dat de opleiding hanteert een duidelijk beeld schetst van de kwaliteit van de toetsen. Uit het toetsprogramma van de opleiding blijkt dat zij niet alleen kennis van gezondheidszorg en welzijn belangrijk vindt, maar ook dat vaardigheden die betrekking hebben op samenwerken, reflecteren en het hebben van een professionele houding, ruim aandacht krijgen. In de opdrachten en toetsing staat het handelen als docent of als professional in het beroepenveld centraal. De opleiding biedt haar studenten een grote variëteit van toetsen aan waarmee GZW de kennis en kunde van studenten op verschillende niveaus van de *piramide van Miller* toetst. Zo werken studenten aan meerkeuze toetsen (veelal kennistoetsen), open vragen, casuïstiek, mondelinge toetsen waaronder het criterium gericht interview, praktijktoetsen zoals het demonstreren van vaardigheden, proeve van bekwaamheid en beroepsproducten zoals een film maken en een projectplan schrijven. Studenten werken verder aan een lessenserie binnen de elektronische leeromgeving op basis van de eindtermen die gelden voor het vmbo of de kwalificatiedossiers voor het mbo. Gedurende de opleiding werkt de student aan een portfolio waarin hij zijn werkzaamheden beschrijft op de stageschool, beroepsproducten opneemt evenals evaluaties.

Studenten krijgen ruim de gelegenheid om met name hun praktische vaardigheden op terreinen zoals uiterlijke verzorging, verpleegkunde en de bereiding van maaltijden aan te tonen binnen de context van GZW of in de beroepspraktijk. De student toont zijn praktische vaardigheden altijd aan in zijn rol als GWZ-docent.

Het auditteam heeft toetsen bestudeerd en stelt daarbij vast dat deze (1) het bachelorniveau representeren en (2) de student voldoende gelegenheid bieden/voldoende uitdagen om zijn kennis en kunde te tonen. Zowel de validiteit als de betrouwbaarheid ervan zijn geborgd. Studenten geven tijdens de audit aan tevreden te zijn over de toetsvormen en het niveau van de toetsen. De eisen waaraan zij bij toetsing moeten voldoen zijn voor hen duidelijk, zo blijkt tijdens de audit.

De opleiding toetst thans grotere onderwijseenheden dan tijdens de vorige visitatie (minimaal 5 studiepunten). Het aantal schriftelijke toetsen is teruggebracht van 16 naar 6 toetsen. GZW heeft daarmee de toetsdruk voor studenten en docenten verlaagd waardoor er thans sprake is van een werkbare mix van toetsen. In het kader van het werken met leeruitkomsten wil GZW meer gaan werken met een holistisch beoordelingsinstrument, zodat alle studenten standaard de mogelijkheid hebben om een voorstel in te dienen voor een alternatieve afronding. Deze alternatieve afrondingen gaan vergezeld van periodieke kalibratie van beoordeling/oordeelsvorming.

Toetskwaliteit

Binnen de BO-opleidingen van Windesheim is de toetskwaliteit op een identieke wijze geborgd. Zo werkt GZW om betrouwbare toetsen te maken met een toetsmatrix en voorbeeldtoetsen voorzien van een uitwerking. De samenstelling van een toets ligt vast. Bij het maken van een nieuwe toets zijn meerdere docent-ontwikkelaars betrokken. Docenten krijgen de gelegenheid om zich te bekwamen op het terrein van toetsen en beoordelen, onder andere door het behalen van de BKE-kwalificatie. Bij de constructie van toetsen past de opleiding het vierogen-principe toe. Voorafgaand aan de afname van een toets, beoordeelt een mededocent deze en overlegt vervolgens met de toetsconstructeur indien zijn oordeel hiertoe aanleiding geeft.

Onderdeel van de toetskwaliteit vormt de mate van transparantie. Daartoe maakt de opleiding gebruik van een toetsmatrijs en een beoordelingsmodel. Docenten die onderwijs verzorgen aan dezelfde groep studenten, stemmen de toetsvormen op elkaar af zodat er sprake is van een variatie aan toetsvormen en hebben collegiaal overleg bij het maken van de summatieve toetsen.

Toetsen tijdens Covid-19

In coronatijd konden veel toetsen toch doorgang vinden. De opleiding heeft voor enkele onderwijseenheden alternatieve afrondingen aangeboden, waaronder online-tentamens en een mondelinge toets via MS Teams. Ook presentaties zijn via MS Teams beoordeeld. De alternatieven zijn ontwikkeld volgens het meerogenprincipe na goedkeuring van het alternatief door de examencommissie. Studenten gaven tijdens de audit aan dat zij tevreden waren over de wijze waarop GZW de toetsing ten tijde van Covid-19 heeft ingericht.

Beoordelen

Bestudering van toetsbeoordelingen door het auditpanel laat zien dat er soms verschillen zijn in de omvang en aard van gegeven feedback en/of de mate van inzichtelijkheid en navolgbaarheid. Het auditpanel pleit in dit verband om frequenter in te zetten op kalibratie dan thans het geval is en daarbij zorg te dragen voor meer vergelijkbare beoordelings- en feedbackexpertise. Tevens kan de opleiding de feedback criteria en beoordelingscriteria verder concretiseren. Zorg ervoor dat een tweede beoordelaar het te beoordelen werk ook zelf bestudeert en beoordeelt.

De examencommissie vervult de borgende rol naar behoren en heeft de afgelopen jaren veel processen op gang gebracht. Zij vervult ook voor GZW haar borgende rol evenals de toetscommissie die een centrale rol vervult bij de kwaliteit van de toetsen. De kwaliteit van de toetsing is gedurende de *Covid-19* periode goed bewaakt.

De eindbeoordeling van de studentstage vindt mede plaats op grond van lessen die de student heeft verzorgd, een stageverslag en een eindgesprek. Een passende toetsvorm voor een lerarenopleiding, zo stelt het auditpanel vast. De vakexaminator beoordeelt het portfolio. De student wordt tijdens de stage begeleid door een vakdocent van de school. De instituutsopleider en een van de examinatoren zijn 'vak'examinator. Van belang is nog wel dat studenten tijdens hun afstudeerstage nog vaker bezoek krijgen van een docent vakdidactiek.

Weging en Oordeel

De Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn beschikt over een helder toetsplan en een goed uitgewerkt toetsprogramma waarmee haar toetssysteem valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk is. De opleiding toetst met behulp van een variatie aan toetsvormen waarbij de eisen waaraan studenten dienen te voldoen voor hen helder zijn. Met name de formatieve toetsing ondersteunt de student bij zijn leerproces. Aandachtspunten vormen nog de kwaliteit van de feedback bij beoordelingen en het frequenter kalibreren. Zowel de examencommissie als de toetscommissie spelen een belangrijke rol bij de borging van de toetskwaliteit. Beide commissies vervullen hun borgende taken naar behoren. De kwaliteit van de toetsing is gedurende de Covid-19 periode door de examencommissie goed bewaakt.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten en met in achtneming van een enkel aandachtspunt tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard voor de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn van Hogeschool Windesheim.

7.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgstudie functioneren

In het generieke rapport gaf het auditpanel aan dat het gerealiseerde niveau inderdaad blijkt uit de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren. Deze bevinding is onverkort van toepassing op de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn.

Het auditpanel heeft van acht studenten verschillende afstudeerproducten bestudeerd en deze beoordeeld. Concreet gaat het om een breed scala aan afstudeerproducten waaronder portfolio's, onderzoeksvoorstellen en onderzoeksverslagen/ontwerpverslagen. Door de breedte van de afstudeerproducten kon het auditpanel zich een goed beeld vormen van het afstudeerniveau van de GZW-student. Studenten geven aan voldoende tijd te hebben om aan het afstudeeronderzoek te werken.

Eigen oordeel auditpanel gerealiseerd niveau

Studenten tonen in de afstudeerproducten aan dat zij het hbo-bachelorniveau hebben behaald. Bij een aantal producten komt het auditteam tot een ander cijfer, soms hoger, soms lager zonder tot een onvoldoende score te komen. Er zijn wat de afstudeerwerken betreft, in het bijzonder het onderzoeksverslag, wel nog een aantal aandachtspunten. Dit betreft de formulering van de hoofdvraag en de deelvragen: laatstgenoemde vloeien niet altijd logischerwijs voort uit de hoofdvraag. Ook is niet bij alle afstudeerproducten duidelijk waar de door de student gegeven adviezen op gebaseerd zijn. De literatuurcomponent kan nog steviger. De onderbouwing door de beoordelaars van de oordelen kan nog inzichtelijker en daarmee navolgbaarder.

Externe borging eindniveau

Uit het gesprek dat het auditpanel voerde met vertegenwoordigers van het werkveld kwam duidelijk naar voren dat er behoefte bestaat aan goed opgeleide GZW-docenten binnen het beroepsonderwijs. Het werkveld gaf aan problemen te ondervinden bij de werving van goede nieuwe docenten, daarmee het belang onderstrepend van deze opleiding voor de arbeidsmarkt. In dit verband merkten de vertegenwoordigers uit het werkveld op dat zij er aan hechten om nauw met lerarenopleiders samen te werken. Zij zijn tevreden over de GZW-docenten die Windesheim levert. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden is goed.

Weging en Oordeel

Studenten van de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn beschikken over het niveau dat het werkveld van een startende leraar GZW verwacht. Uit de afstudeerproducten blijkt dat de studenten de beoogde leerresultaten beheersen.

Zonder uitzondering onderschrijft het werkveld het belang van deze opleiding alsmede het niveau van afgestudeerde GZW'ers dat het bachelorniveau representeert.

Gelet op het hbo-bachelorniveau van de afstudeerproducten en het feit dat het werkveld tevreden is over het niveau van afgestudeerden van de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn komt het auditteam tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

8. ALGEMEEN EINDOORDEEL GEZONDHEIDSZORG EN WELZIJN

Het auditpanel is van oordeel dat deskundige docenten van de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn zorgdragen voor een stevig vormgegeven curriculum dat studenten de mogelijkheid biedt zich te ontwikkelen tot startbekwame en goed toegeruste docenten waar het werkveld nadrukkelijk behoefte aan heeft.

Het auditpanel adviseert de NVAO de accreditatie van de Tweedegraads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn van Hogeschool Windesheim te continueren.

9. AANBEVELINGEN GEZONDHEIDSZORG EN WELZIJN

Verhoog de kwantiteit en kwaliteit (navolgbaarheid, inzichtelijkheid) van de schriftelijke feedback. Zet bij de beoordeling van studentproducten in op frequenter kalibreren zodat beoordelaars afzonderlijk van elkaar tot vergelijkbare beoordeling en feedback komen.

Studenten ervaren het Leerplein nog niet echt als een leerplein. De concrete invulling ervan verdient nog aandacht.

Concretiseer de feedback criteria en beoordelingscriteria.

Besteed nog meer aandacht aan de formulering van een hoofd- en deelvragen als onderdeel van het onderzoeksproces. De literatuurcomponent in de afstudeerproducten kan steviger.

**BIJLAGE I Scoretabel opleiding tot Leraar vo 2^e graad
Gezondheidszorg en Welzijn**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Windesheim Opleiding tot Leraar vo 2^e graad Gezondheidszorg en Welzijn voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3. Toetsing	voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad – Christelijke Hogeschool Windesheim – 27 en 28 oktober 2021.

Auditpanel:

generiek	- De heer prof. dr. P.J. den Brok (voorzitter), o.a. hoogleraar Onderwijs- en leerwetenschappen aan de Wageningen Universiteit - mevrouw dr. H. Oolbekkink (kernpanel), o.a. lector meervoudige professionaliteit van leraren aan de HAN - mevrouw drs. A. van Vliet (kernpanel, tevens LTB vakdeskundig), o.a. onderwijsmanager Lerarenopleidingen Exact Hogeschool Rotterdam - mevrouw M. Jurien, BSc (kernpanel, student/tweedegraads docent economie)
vakspecifiek	- de heer dr. R.F. Grol (algemene en bedrijfseconomie), lerarenopleider (o.a. vakdidacticus en onderzoeksbegeleider) Economie, HAN - mevrouw drs. J. Bolding (gezondheidszorg en welzijn), o.a. docent onderwijskunde lerarenopleidingen gezondheidszorg/omgangskunde HU - de heer D. van Diggelen, BSc (student LTB, Hogeschool Rotterdam/docent LTB)
secretarissen	- mevrouw G.C. Versluis, adviseur bij Hobéon - de heer G.W.M.C. Broers, adviseur bij Hobéon

Woensdag 27 oktober 2021	tijd	lokaal	Gespreksfocus (indicatief)
Ontvangst panel:	8.30 - 9.15	B2.23	Ontvangst Vooroverleg panel en bestudering materiaal
Sessie 1: Opleidingsverantwoordelijken Directeur Beroepsonderwijs Opleidingsmanager/HHD-curriculum HHD-Curriculum en Kwaliteit, onderzoeker Kenniscentrum BE	9.15 – 10.00	B2.23	- Introductie van de opleidingen (5 minuten) - Ontwikkeling en ambitie (flexibilisering) - Organisatie en management - Kwaliteit personeel - Afstudeergarantie en financiële voorzieningen
Panel	10.00 – 10.15		pauze
Sessie 2: Toetsing: examen- en toetscommissie, examinatoren	10.15 – 11.00	B2.23	- Toetsen en beoordelen

voorzitter examencommissie lerarenopleidingen AVO/BO/TL lid examencommissie, examiner GW, docent B lid examencommissie, examiner LTB, docent B voorzitter toetscommissie lerarenopleidingen AVO/BO/TL lid toetscommissie, examiner AE/BE, docent B lid toetscommissie, examiner generieke vakken, docent A			- Borging
Panel	11.00 – 11.15		pauze
Sessie 3: Samen opleiden (SO) Relatiebeheerder SO, docent B, GW Relatiebeheerder SO, docent B, GW, curriculumcommissie Schoolopleider SG Agnieten College (erkend opleidingsschool OSZ) Schoolopleider roc Deltion College (aspirant opleidingsschool Deltion College) docent A, generieke vakken, Opleidingscommissie	11.15 – 12.15	B2.23	- Samen Opleiden (met werkveld) - Studiebegeleiding: Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) - Pedagogisch-didactisch handelen (leerlijn beroep)
Panel	12.15 – 13.00		pauze
Sessie 4: Eindniveau - afstudeerfase docent B, AE/BE, coördinator profilering, curriculumcommissie docent B, werkgroep onderzoek, onderzoeker Kenniscentrum BE docent B, GW, curriculumcommissie docent B, curriculumcommissie docent B	13.00 – 13.45	B2.23	Eindniveau - Werkplekleren - Onderzoekend vermogen - Professionele en vakinhoudelijke profilering

Panel	13.45 – 14.00	B2.23	Intern paneloverleg
Optioneel: Pending issues	14.00 – 14.30	B2.23	
Panel afronding dag 1	14.30	B2.23	

Donderdag 28 oktober	tijd	lokaal	Gespreksfocus (indicatief)
Ontvangst panel:	8.15 – 8.30	B2.23	Ontvangst panelleden AE/BE en LTB
Panel	8.30 – 9.00	B2.23	Gezamenlijk overleg panel
	9.00 – 9.30	B2.27	Overleg panel AE/BE
		B2.23	Overleg panel LTB
Panel	9.30 – 9.45		Pauze
Lerarenopleiding Algemene Economie en Bedrijfseconomie			
Sessie 5a: Docenten AE/BE docent B, teamcoördinator, curriculumcommissie docent B, kwaliteitszorg commissie docent A, coördinator Kopopleiding docent B docent A	9.45 – 10.45	B2.27	Vakopleidingspecifieke leerlijn Pedagogiek en (vak)didactiek Panel AE/BE Helma Oolbekkink Roel Grol Marissa Jurrien Rianne Versluis
Sessie 6a: Studenten opleidingspecifiek AE/BE jaar 3 - voltijd jaar 3 - voltijd jaar 3 - afstandsleren jaar 3 - afstandsleren jaar 4 - voltijd	10.45 – 11.45	B2.27	Panel AE/BE Helma Oolbekkink Roel Grol Marissa Jurrien Rianne Versluis
Lerarenopleiding Technisch Beroepsonderwijs			
Sessie 5b: Docenten LTB docent B, teamcoördinator docent A docent B, curriculumcommissie Docent B	9.45 – 10.45	B2.23	Vakopleidingspecifieke leerlijn Pedagogiek en (vak)didactiek Panel Perry den Brok

docent B, voorzitter generieke docenten, curriculumcommissie				Anja van Vliet Damien van Diggelen Ger Broers
Sessie 6b: Studenten opleidingspecifiek LTB jaar 3 – voltijd – ICT - opleidingscommissie jaar 4 – deeltijd – Bouwtechniek - online aanwezig jaar 3 – deeltijd - Elektrotechniek jaar 3 – deeltijd - PIE jaar 2 – deeltijd - Bouwtechniek		10.45 – 11.45	B2.23	Panel Perry den Brok Anja van Vliet Damien van Diggelen Ger Broers
Ontvangst panel GW:		11.30 – 11.45	B2.32	Ontvangst panelleden GW
Panel		11.45 – 12.00		pauze <i>lunch wordt gebracht op plein voor de lokalen</i>
Materialen AE/BE 12.00 – 13.00 uur B2.33	Materialen LTB 12.00 – 13.00 uur B2.33	Overleg panel GW 12.00 – 12.30 uur B2.32		12.00 – 13.30 uur: Materialen en overleg Lunch op plein voor de lokalen
Overleg panel AE/BE 13.00 – 13.30 uur B2.27	Overleg panel LTB 13.00 – 13.30 uur B2.23	Materialen GW 12.30 – 13.30 uur B2.33		
Panel		13.30 – 13.45		Pauze
Lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn				
Sessie 5c: docenten opleidingspecifiek GW docent B, teamcoördinator GW docent A, coördinator Kopopleiding docent B docent A, opleidingscommissie docent B		13.45 – 14.45	B2.32	Panel Anja van Vliet Helma Oolbekkink Jacquelin Bolding Marissa Jurrien Damien van Diggelen Ger Broers
Sessie 6c: studenten opleidingsspecifiek GW Jaar 3 – voltijd		14.45 – 15.45	B2.32	Panel Anja van Vliet Helma Oolbekkink

Jaar 4 – voltijd Jaar 3 - voltijd - ex lid Opleidingscommissie Jaar 2 - afstandsleren Jaar 4 - voltijd			Jacqueline Bolding Marissa Jurrien Damien van Diggelen Ger Broers
Intern paneloverleg	15.45 – 17.00	B2.23	
Terugkoppeling voor allen (hybride)	17.00 – 17.15	B2.32	

In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleidingen is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleidingen geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleidingen. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleidingen, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleidingen heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleidingen de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanelen binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA, waarbij Hobéon vijf hogescholen (acht audits) en NQA drie hogescholen (drie audits) heeft beoordeeld. Afstemming tussen alle deelpanelen heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanelen.

Voorafgaand aan de audits die in het najaar van 2021 zijn uitgevoerd, heeft er een vooroverleg plaatsgevonden met alle hoofdvorzitters van Hobéon en NQA over de opzet en uitvoering van de audits en over generieke gespreksthema's die de panels in elke audit in elk geval aan de

orde zouden willen stellen. Dit betroffen de thema's: i) samen opleiden, ii) onderzoek en iii) flexibilisering.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

Bijlagen overzicht generiek:

- 00 – ZE-BO2021-AEBE, ZE-BO2021-GW, ZE-BO2021-LTB
- 01 - Infographic RVE BO: werkend leren en lerend werken in het beroepsonderwijs Opdracht, visie, kenmerken, meerwaarde en ambities van de RVE BO
- 02 - Preambule zelfevaluatie tweedegraads lerarenopleidingen Visitatie najaar 2021 - Gezamenlijke notitie lerarenopleidingen (ADEF)
- 03 - Strategische koers Windesheim -infographic
- 04 - Opleidings- en Toetskader lerarenopleidingen Beroepsonderwijs 2019 -2024
- 05 - Opleidings- en ExamenRegeling 2021-2022a Instellingsdeelb.Opleidingsspecifiek deel
- 06 - Samen opleiden: visie en overzicht opleidingsscholen (zie avo)
- 07 - Validatie: verslagen validatie leeruitkomsten, landelijke peerreviews
- 08 - Catalogus leeruitkomsten 2021-2022 lerarenopleidingen BO
- 09 - Curriculum lerarenopleidingen BO op hoofdlijnen
- 10 - Studiehandleiding Samen opleiden: werkplekleren
- 11 - Lessen uit de coronacrisis (publicatie lectoraat Onderwijsinnovatie en ICT, Jonkeren Smits, 2021)
- 12 - Spoorboekje opleidingsroutes lerarenopleidingen BO
- 13 - Overzicht docententeam RVE BO
- 14 - Evaluaties onderwijs (semesterenquêtes, panelgesprekken)(map)
- 15 - Professionaliseringsplan 2019-2022 (update 2021)
- 16 - Toetsplan lerarenopleidingen BO
- 17 - Eindwerk AE/BE, GW, LTB (map)
- 18 - Alumni -activiteiten
- 19 – Rapportage tussentijdse beoordeling experiment leeruitkomsten tranche 2: Domein Educatie en Bewegen – Bachelor Leraar voortgezet onderwijs tweedegraads Technisch Beroepsonderwijs en Associate Degree Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs (NQA, juni 2021)

Bijlagen Gezondheidszorg en Welzijn

- ZE-BO2021-GW
- Studiewijzers GW
- bijlage GW vertaling naar docentschap en beroepenveld
- ZER 2021 – reflectie studenten GW

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 30 juli 2021 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleidingen tot leraar voorgezet onderwijs van de tweede graad van Christelijke Hogeschool Windesheim, onder het nummer 010365. Deze opleidingen behoren tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Tweedegraads lerarenopleidingen groep 2
----------------------	---

De secretarissen van het auditpanel beschikken over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Kernpanel

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Prof. dr. P.J. den Brok	Voorzitter	De heer Den Brok is werkzaam als hoogleraar Onderwijs- en leerwetenschappen aan de Wageningen Universiteit en voorzitter van het 4TU Centre for Engineering Education. Hij ontwikkelt en verzorgt onderwijs op het gebied van leren en instructie, meer in het bijzonder docentgedrag, leeromgevingen, klassenmanagement en lesgeven in multiculturele contexten. Hij heeft veel ervaring met het maken en afnemen van toetsen en is regelmatig op bezoek geweest bij universiteiten in het buitenland. Mede door zijn onderzoek beschikt hij over een breed netwerk in diverse gremia van het onderwijs. De heer den Brok heeft als voorzitter en als deskundige deelgenomen aan verschillende auditpanels.
Dr. H. Oolbekkink	Lid kernpanel	Mevrouw Oolbekkink is werkzaam als Lector meervoudige professionaliteit van leraren aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en als Universitair Docent aan de Radboud Docentenacademie. Mevrouw Oolbekkink is na het afronden van haar studie pedagogische Wetenschappen gepromoveerd aan de Universiteit Leiden.
Drs. A. van Vliet	Lid kernpanel en lid LTB	Mevrouw Van Vliet is werkzaam als onderwijsmanager Lerarenopleidingen Exact en Manager Assessmentcentrum Hogeschool Rotterdam. Mevrouw Van Vliet heeft zelf een lerarenopleiding Omgangskunde afgerond bij Hogeschool Utrecht en de opleiding Onderwijskunde bij de Universiteit Utrecht.

Vakpanel

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Drs. J. Bolding	Lid GW	Mevrouw Bolding studeerde Onderwijskunde en is sinds 2017 projectleider maatwerktrajecten lerarenopleidingen, adviseur onderwijsinnovatie HU (flexibele DT) en docent PDG opleidingen aan de Hogeschool Utrecht. Als teamleider en docent van de lerarenopleiding Omgangskunde en GZ&W is zij direct betrokken bij de ontwikkelingen in het vakgebied omgangskunde en GZ&W.
M. Jurien	Studentlid Economie en GW	Mevrouw Jurien is in juni 2021 afgestudeerd als leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bedrijfseconomie aan Fontys Sittard en is momenteel werkzaam als docent economie aan Groenewald Stein.
D. van Diggelen	Studentlid LTB en GW	De heer Diggelen volgt de hbo opleiding Docent MVI aan de hogeschool Rotterdam en heeft in 2019 de lerarenopleiding technisch beroepsonderwijs aan Fontys Hogescholen afgerond.

Secretarissen

G.W.M.C. Broers	Secretaris LTB en GZW	De heer Broers is werkzaam als adviseur bij Hobéon en is NVAO-getraind secretaris.
G.C. Versluis	Secretaris generiek en Economie	Mevrouw Versluis is werkzaam als adviseur bij Hobéon en is NVAO-getraind secretaris.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800
F (070) 30 66 870

E info@hobéon.nl
I www.hobéon.nl